БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 102

2 ИЮЛЬ ЖУМА 1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА. **СССР да атом энергияси асосида ишлайдиган биринчи саноат электростанциясининг ишга туширилганлиги тўғрисида** (1-нчи бет).

СССР матлубот кооперациясининг с'езди (1-нчи бет).

Қишлоқ хўжалигининг ёш мутахассислари Кремльда (1-нчи бет).

Бутун куч ва моддий-техника воситаларини КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорини муваффақиятли бажаришга сафарбар этайлик! Қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини янада юксалтирайлик. Область партия, совет ва қишлоқ хўжалик ходимлари активининг йиғилиши (2-нчи бет).

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ. **В. Еременко.** — Ғўзани ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб суғорайлик (2-нчи бет).

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ. **А. Зокиров.** — Маҳаллий бюджетнинг муваффақиятли бажарилишини та'минлайлик (3-нчи бет).

«ПРАВДА»нинг БОШ МАҚОЛАСИ. Осиёда ва бутун дун'ёда тинчлик манфаатларини кўзлаб (3-нчи бет).

Мўғулистон-Совет дўстлиги ойлиги (4-нчи бет).

Гватемаладаги воқиаларга доир (4-нчи бет).

ИЮЛЬ—ҲОСИЛ ТЎПЛАШДА ҲАЛ ҚИЛУЧИ ОЙ

Партия ва ҳукуматимиз қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтиришнинг улуғвор программасини белгилаб бердилар. Совет кишилари қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириб, экин майдонларини кенгайтириш ва илғор агротехника тадбирларини кенг қўллаиб, экинлардан мўл ҳосил олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми «Кўкламги экишнинг якунлари, экинларни парвариш қилиш, ҳосилни йиғиб-териб олишга тайёргарлик кўриш ва 1954 йилда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини тайёрлаш планининг бажарилишини та'минлаш тўғрисида» қарор қабул қилди. Областимиз меҳнаткашлари партиямизнинг халқ фаровонлигини оширишни кўзда тутган бу қарорини зўр хурсандчилик блан кутиб олдилар.

Бу йил чигит экиш анча уюшқоқлик блан ўтказилди, ғўзалар текис униб чиқди. Яганалаш ва ғўза қатор ораларини ишлашда агротехниканинг прогрессив методлари қўлланилди. Ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилиш ишлари кенг миқ'ёсда олиб борилмоқда. Республикамизда ва шу жумладан областимизда пахтадан мўл ҳосил етиштириш ва Ўзбекистон пахтакорларининг X қурултойи томонидан мамлакатга 3 миллион тонна пахта етказиб бериш тўғрисида олинган социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажариш учун тегишли замин ҳозирланаётир.

Эндиликда ҳосилнинг тақдири экинларни яхши парвариш қилишга, ғўза қатор ораларини ишлашни бутун воситалар блан кучайтириб юборишга боғлиқ.

Областимизнинг илғор колхозларида звеноларни мустаҳкамлашга яхши э'тибор берилмоқда. Илғор звенолар ҳар гектар ердан мўл ҳосил етиштириш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар. Масалан, Оққўрғон районидаги Тельман номли колхознинг звено бошлиғи Қўлдошев ҳар туб ғўзани алоҳида парвариш қилишни уюштирди. У «ҳосилот халтаси» ташкил этди.

Бекобод районидаги Дзержинский номли колхознинг звено бошлиғи Абдулла Файзуллаев бу йил ҳар гектардан 70 центнер ҳосил етиштириш учун курашмоқда. У бошлиқ звено а'золари шу кунларда ғўза қатор ораларини 4-нчи марта комплекс парвариш қилмоқдалар. Яхши парвариш қилинаётган ғўзалар барқ уриб ривожланмоқда ва кўп ҳосил тўпламоқда.

Яқинда область партия комитети юқори ҳосилли звено бошлиқларининг область кенгашини ўтказди. Кенгашга тўпланган пахта усталари ғўза парваришидаги қолоқликнинг сабабларидан бири колхозларда звено бўлиб ишлаш принципининг бузилаётганлиги эканини кўрсатиб ўтдилар. Кенгаш қатнашчилари колхоз ишлабчиқаришининг бошланғич ядроси — звеноларни мустаҳкамлаш кераклигини та'кидладилар. Илғор пахтакорлар область колхозчиларига қарата мурожаат қабул қилдилар. Улар бу мурожаатда звеноларни мустаҳкамлаш, ҳар гектар ердаги экинни алоҳида парвариш қилиш блан ғўза қатор ораларини ишлашдаги қолоқликни тугатишга чақирадилар.

Шуни унутмаслик керакки, областимиз пахтакорлари август ойининг иккинчи ярмидан кечиктирмай кўсакларнинг очилишини ва пахта ҳосили 80 процентининг 1 октябрьгача етилишини та'минлашга мажбурият олганлар. Илғор звено бошлиқларининг область кенгаши қатнашчилари мўл ҳосил етиштириш учун июль ойида ғўза қатор ораларини икки марта комплекс парвариш қилишни тавсия этдилар.

Пахта далаларида энг муҳим давр — ғўзалар қийғос гуллаб, ҳосил тўплаётган давр бошланди.Броқ айрим район партия ва совет ташкилотлари, МТС раҳбарлари, қишлоқ хўжалик ходимлари ғўза парваришидаги қолоқликни тугатиш учун бор имкониятлардан тўла фойдаланмаётирлар. Тракторларнинг бекор туриши рўй бермоқда, иш унуми пасаймоқда, от культиваторлари тўла ишлатилмаётир. Колхоз ва совхозларда ишчи кучларидан фойдаланиш ёмон аҳволда. Шу сабабларга кўра Пискент, Мирзачўл ва бошқа районларда ғўза парвариши бўшашмоқда ва бешкунлик графиклар бажарилмаётир.

Пискент район партия комитети (секретари ўртоқ Латипов), район ижроия комитети (раиси ўртоқ Абдуллаев) ғўза парваришида юз бераётган ташвишли аҳволдан қутилиш учун тегишли тадбирлар кўрмаётирлар. Бу районда ҳали шоналамаган ва гулга кирмаган ғўзалар кўп. Ҳатто ба'зи колхозларда биринчи чопиқ тамомланган эмас. Катта-катта майдондаги ғўзани ўт босиб кетган. Мирзачўл ва Ўртасарой районларида ҳам паст бўйли, нимжон ғўзалар анчагина бор. Бу районларнинг раҳбар ходимлари звеноларни мустаҳкамлашга ва ҳарбир гектар ердаги экинни парвариш қилиш учун уларнинг мас'улиятини оширишга э'тибор бермаётирлар.

Ўртасарой райкомининг 1-нчи МТС зонаси бўйича секретари ўртоқ С. Мадалиев Охунбобоев номли колхозда ғўза парвариши яхши бораётир, деб нотўғри хулосага келган. Ҳолбуки бу колхозда катта йўл бўйидаги ғўзалар дуруст парвариш қилинаётган бўлса-да, ичкаридаги — кўздан узоқ жойлардаги ғўзаларни ўт босиб ётипти. Шу колхозда ҳалигача биринчи чопиқ тамомланмаганини райком секретари билмайди. Эргаш Зулфиқоров звеносига бириктилган участкада ғўза қалинлиги ҳар гектарда 55 — 60 минг тупдан ошмайди. Ғўзалар шу қадар сийрак бўлса ҳам, улар яхши парвариш қилинмасдан, ўт босиб ётипти.

Областьнинг айрим колхоз раҳбарлари, бригада ва звено бошлиқлари ғўза ҳосил тўплаётган ҳозирги пайтда пахта далаларида зўр ғайрат блан ишлаш, ҳар туп ғўзани меҳр қўйиб парвариш қилиш вақти келганлигини тушунмаётганликлари ҳосил тақдири учун катта ташвиш туғдирмоқда.

Июль — ҳосил тўплашда ҳал қилучи ойдир. Биз бутун техника воситаларидан, ишчи кучи резервларидан тўла фойдаланиб, ғўзаларнинг нормал ўсишини ва мўл ҳосил тўплашини та'минлашимиз, шона-гулларнинг тўкилиб нобуд бўлишига йўл қўймаслигимиз, ҳарбир шонани гулга, ҳарбир гулни бўлиқ кўсакка айлантириб олишимиз керак. Агар биз ғўза парваришини узлуксиз давом эттирсак, ернинг юмшоқ ва намлигини та'минлаб турсак, ғўзаларни минерал ва маҳаллий ўғит блан икки-уч марта озиқлантирсак, июль ойида икки марта сифатли культивация қилиш, икки марта чуқур чопиқ қилишни та'минласак, — шубҳасиз мўл ҳосил етиштираоламиз ва социалистик мажбуриятни шон-шараф блан бажарамиз.

Бизнинг республикамиз Совет Иттифоқининг асосий пахта базаси, юзцентнерчилар ўлкасидир. Пахта — ўзбек халқининг бахт-саодати, давлатли-маданиятли ҳаёт манбаи, шон-шарафидир. Пахта учун кураш — ўзбек халқининг ватанпарварлик бурчидир.

Бу йил областимиз мамлакатга 500 минг тонна пахта етиштириб бериши лозим. Бунинг учун бизда ҳамма имкониятлар бор.

Район партия ва совет ташкилотлари, колхоз, совхоз ва МТС бошланғич партия ташкилотлари барча колхозчи ва механизаторларнинг э'тиборини юқори ҳосил учун курашга қаратишлари, ғўза қатор ораларини ишлашга ҳамма техника воситаларини ва ишчи кучларини тўла сафарбар қилишлари лозим. Агротехника ютуқлари ва илғор — юзцентнерчиларнинг тажрибаларидан тўла фойдаланиб, ҳар гектар экинни яхши парвариш қилишга ва мўл ҳосил тўплашга эришиш керак.

Пахта далаларида ишнинг ҳажми ошмоқда. Ғўза парваришини комплекс равишда, тадбирларни бир-бирига боғлаб олиб боришдаги муваффақият колхоз ишлабчиқаришининг ҳал қилучи ядроси — звеноларни мустаҳкамлашга боғлиқ.

Партия ва совет ташкилотларининг вазифаси — КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми томонидан белгиланган вазифаларни тўла-тўкис бажариш ва илғор звено бошлиқлари область кенгаши қатнашчиларининг мурожаати асосида ғўза парваришини кучайтириш, бу мурожаатни барча колхозчиларга тушунтириш, юзцентнерчи звеноларнинг сонини кўпайтириш ва ҳар бир туп ғўзанинг меҳр блан парвариш қилинишига эришишдан иборат.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

СССРДА АТОМ ЭНЕРГИЯСИ АСОСИДА ИШЛАЙДИГАН БИРИНЧИ САНОАТ ЭЛЕКТРОСТАНЦИЯСИНИНГ ИШГА ТУШИРИЛГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА

Ҳозирги вақтда СССРда совет олимлари ва инженерларининг куч-ғайрати блан атом энергияси асосида ишлайдиган, 5000 киловатт фойдали қувватга эга бўлган биринчи саноат электростанциясини проектлаш ва қуриш ишлари муваффақиятли равишда тугалланди.

Атом энергияси асосида ишлайдиган электростанция 1954 йил 27 июньда ишга туширилди ва яқин атрофидаги саноат ҳамда қишлоқ хўжалиги учун электр токи берди.

Саноат турбинаси биринчи марта кўмир ёки бошқа хил ёқилғини ёндириш ҳисобига эмас, балки атом энергияси ҳисобига — уран атоми ядросининг бўлиниши ҳисобига ишламоқда.

Атом энергияси асосида ишлайдиган электростанциянинг ишга туширилиши блан атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш ишида реал қадам қўйилди.

Совет олимлари ва инженерлари атом энергияси асосида ишлайдиган, 50 — 100 минг киловатт қувватга эга бўлган саноат электростанциялари барпо қилиш юзасидан иш олиб бормоқдалар.

СССР матлубот кооперациясининг с'езди

29 июньда Москвада, Союзлар Уйининг Колонна залида СССР матлубот кооперацияси вакилларининг IV с'езди очилди.

С'езд ишларида СССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари ва СССР Савдо министри А. И. Микоян, СССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари А. Н. Косигин, РСФСР Министрлар Советининг Раиси А. М. Пузанов қатнашмоқдалар.

Центросоюзнинг таклифига мувофиқ с'ездда 15 та четэл мамлакатлари миллий кооператив ташкилотларининг делегациялари иштирок этмоқда.

С'езд қатнашчилари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг СССР матлубот кооперацияси вакиллари IV с'ездига юборган табригини баланд руҳ блан кутиб олдилар.

С'езднинг кун тартибида — Центросоюз правлениеси ва ревизия комиссиясининг ҳисоботлари, балансни тасдиқлаш ва ревизия комиссиясининг чиқарган хулосалари, Центросоюз Советини, правление раисини ва а'золарини, ревизия комиссияси раисини ва а'золарини сайлаш масалалари бор.

Ўртоқ И. С. Хохлов Центросоюз правлениесининг ҳисоботини берди. (ТАСС).

* * *

29 июньда Москвада СССР матлубот кооперацияси вакилларининг IV с'езди очилганлиги тўғрисида илгари хабар бериб ўтилган эди.

Ўртоқ И. С. Хохлов Центросоюз правлениесининг ҳисоботи тўғрисида доклад қилиб, бундай деди:

— Партия ва ҳукуматнинг ёрдами туфайли матлубот кооперацияси ўзининг хўжалик фаолиятини йилдан-йилга кенгайтириб келди, товароборотини тўхтовсиз кўпайтирди. Саноат ва қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришининг ўсаётганлиги, колхозларнинг мустаҳкамланаётгани ва уларнинг даромади ошаётганлиги, меҳнаткашларнинг моддий аҳволи яхшиланаётганлиги ва шу муносабат блан молларга талаб кўпаяётганлиги қишлоқда товар оборотини ривожлантириш учун қулай шароит вужудга келтирди. 1953 йилда товар обороти 1948 йилга нисбатан 2,8 баравар кўпайди.

Қишлоқ савдосида катта ўзгаришлар рўй берди. Аҳолининг моддий фаровонлиги ва маданияти ўсаётганлигини, қишлоқ аҳолисининг талаби шаҳар аҳолисининг талабига яқинлашаётганлигини кўрсатучи молларни сотиш анча кўпайди. Масалан, шойи газламалар ва кондитер буюмларни сотиш 4 баравар, қанд-шакар сотиш 3,2 баравар, мебель ва бошқа шунинг сингари молларни сотиш 6,7 баравар кўпайди.

Матлубот кооперациясининг моллари орасида бирқанча янги моллар пайдо бўлди. Мана шундай янги молларни, я'ни стандарт уйларни, енгил автомобильларни, двигательларни, электромоторларни, кўчма электр станцияларни сотиш йилдан йилга кўпайтирилмоқда. Чакана савдо шахобчалари кўпайтирилиб, 66 мингта янги савдо корхоналари очилди. Ҳозир матлубот кооперациясига қарашли 300 мингга яқин универмаг, махсуслаштирилган магазин, дўкон, склад, чойхона, ошхоналар, ишлабчиқариш корхоналари бор. Лекин бу савдо шахобчалари аҳолининг ўсиб бораётган талабларидан анча кейинда қолмоқда. Янгиларини қуриш секин бормоқда.

Раҳбарлар ва савдо ходимлари кўпинча аҳолининг ва колхозларнинг ҳақиқатан қандай молларни талаб қилаётганлигини билмайдилар, молларга бўлган талабнинг ўзгариб бораётанлигини ўз вақтида пайқаб олмайдилар. Шунинг натижасида молларни савдо шахобчаларига юборишда хатоларга йўл қўйилмоқда, савдо ишларида айрим молларнинг ба'зи-ба'зида етишмай қолиши сингари ҳоллар рўйбермоқда.

Докладчи айтдики, ҳозирги вақтда матлубот кооперациясининг 33 миллионга яқин а'зоси бор. Пайчилар ҳақиқатан ҳам ўз кооперативларининг хўжайинлари бўлиб олишлари, улар матлубот кооперацияси Уставида кўрсатилган ўз ҳуқуқларидан фойдаланишлари лозим.

Сўнгра с'езд Центросоюз ревизия комиссиясининг раиси Д. С. Тимофеевнинг ҳисоботини тинглади.

С'ездда докладлар юзасидан музокаралар бошланди

* * *

СССР Матлубот кооперацияси вакиллари с'ездида 30 июньда Центросоюз правлениеси ва ревизия комиссиясининг ҳисобот докладлари юзасидан музокаралар давом этди.

Сўзга чиққанлар асосан қишлоқ аҳолисига савдо хизмати кўрсатишдаги жиддий камчиликлар тўғрисида гапирдилар. Колхозчилар, МТС лар ва совхозларнинг ишчилари, қишлоқ интеллигенцияси ишлабчиқариш ва шахсий исте'мол учун керакли ва яхши сифатли молларни тобора кўпроқ талаб қилмоқдалар. Броқ, кўп жойлардаги кооперациялар кўпинча уларнинг талабларини қондира олмаётирлар.

Центросоюз аппарати ва унинг бошқармалари мол ресурсларини тақсимлашда хатоларга йўл қўяётганликлари, шу молларни савдо шахобчаларига элтиб беришни қониқарсиз ташкил этаётганликлари учун ва айниқса раҳбарликда концеляриячилик-бюрократик методларига ҳали ҳам барҳам бермаганликлари учун қаттиқ танқид қилиндилар.

С'езд мандат комиссиясининг раиси И. Т. Афонининнинг докладини тинглади.

С'ездда четэл мамлакатлари кооператив ташкилотларининг вакиллари сўзга чиқдилар, уларни делегатлар самимият блан кутиб олдилар.

Халқаро кооператив альянсининг президенти Г. Гилл жанобларидан олинган табрик телеграммаси с'ездда ўқиб эшиттирилди. (ТАСС).

Виставкага экскурсияларнинг келиш тартиби

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасини келиб кўручиларга қандай хизмат кўрсатилади? Виставка экскурсия бўлимининг бошлиғи ўртоқ Бикова ТАСС мухбирига қўйидагиларни айтди:

— Виставка ҳар куни 100 мингтачага кишига хизмат қилаолади. Бу йил колхоз, совхоз, МТС, илмий-текшириш муассасалари ва ёш табиётчилар вакилларидан уч юз минг киши таклиф қилинмоқчи. Виставкада ҳар куни уюшган тартибда келган 15 мингдан кўпроқ экскурсант бўлади деб мўлжалланади. Жойларда экинчилар, чорвадорлар, механизаторлар ва бошқа хил ихтисослардан иборат группалар танланиши лозим.

Экскурсантлар виставкага республикаларнинг министрлар советлари, ўлка ва область ижроия комитетлари томонидан юборилади. Ҳарбир группа 25—40 кишидан иборат бўлади. Таклиф этилган кишиларга «экскурсия путёвкаси» бериладди. Йўл харажатларини экскурсияга юборган ташкилот тўлайди. Бундан ташқари, колхозчиларга виставкага борган вақтлари учун йиллик ўртача иш натижасига қараб меҳнат кунлари ёзилади.

Москвага бориш ва қайтиб келиш учун махсус вагонлар, самолётлар ва сув транспорти воситалари берилади. Москвада меҳмонларни вокзалларда, аэродромларда ва пристаньларда кутиб олиш учун виставка вакиллари кечаю-кундуз навбатчилик қилиб туради. Пойтахтда экскурсантларга ётоқхона ва транспорт берилади. Таклиф қилинган ҳарбир группани группа бошлиғи олиб юради. Миллий республикадан келган меҳмонлар учун уларнинг хоҳиши бўйича экскурсавод-таржимон ажратилиши мумкин.

Ҳарбир группа виставкада беш кун бўлади. Биринчи куни меҳмонлар беш павильонни ва ўз республикаси ёки областининг павильонини кўради, шунингдек бутун виставка бўйича экскурсия қилади. Бундан кейинги уч кун қишлоқ хўжалигининг мазкур группани қизиқтирган тармоқлари соҳасидаги фан ютуқларини ва илғор иш тажрибаларини ўрганишга бағишланади. Бешинчи куни экскурсантлар виставкада ўзларини энг қизиқтирган нарсаларни ўрганишлари, шунингдек пойтахтнинг кўркам жойларини тамоша қилишлари мумкин.

Виставкада лекциялар, консультациялар ҳам ташкил қилинади, илмий-оммабоп фильмлар кўрсатилади, қишлоқ хўжалик илғорлари ва олимлар блан учрашувлар ўтказилади. Экскурсантларнинг айрим группалари Москва яқинидаги энг яхши хўжаликларга ҳам бориб келишлари мумкин.

Таклиф қилинган кишилардан ташқари, виставкада пойтахтга ўз ихтиёри блан келган кўпгина кишилар ва москвалилар ҳам бўлади. Улар учун махсус экскурсия бошлиқлари ажратилади. Бу экскурсия бошлиқлари тамошабинлар блан махсус маршрутлар бўйича бирнеча соат экскурсия қиладилар. Пойтахт ўқучиларидан ҳам кўп киши—ҳар куни 50—70 та группа виставкани келиб кўради.

Виставкани келиб кўручиларнинг ҳаммасига хизмат қилмоқ учун 1.900 га яқин экскурсия раҳбари тайёрланади. Улар орасида СССР халқларининг тилларини биладиган 200 дан кўпроқ таржимон ҳам бор.

Қишлоқ хўжалигининг ёш мутахассислари Кремльда

30 июньда Катта Кремль Саройида Москвадаги қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларини битириб чиққан ёшларнинг йиғилиши бўлди. Ёш қишлоқ хўжалик мутахассислари, профессорлар ва ўқитучилар, партия ва комсомол ходимлари, қишлоқ хўжалик, олий та'лим министрликларининг вакиллари, жам'и икки мингдан кўпроқ киши Кремльда тўпланди.

Кундуз соат 4 да Катта Кремль Саройининг мажлислар залида йиғилиш очилди. Раислик қилучи — ВЛКСМ Москва Комитетининг секретари М. И. Халдеев ВЛКСМ МК секретари А. Н. Шелепинга сўз беради.

Ўртоқ Шелепин йигит ва қизларни комсомол Марказий Комитети номидан олий мактабни битириб чиққанликлари блан, совет мутахассиси деган фахрли номни олганликлари блан табриклайди. У айтдики, бу йил мамлакатнинг қишлоқ хўжалиги ўқув юртларидан 18 минг мутахассис олади, бу мутахассислар қишлоқда ишлаш учун боради. КПСС МК сентябрь, февраль-март ва июнь Пленумлари томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун курашда қишлоқ хўжалик мутахассислари фахрли ва мас'улиятли роль ўйнайдилар.

Нотиқ ўз сўзининг охирида, ёш қишлоқ хўжалик мутахассислари партия ва ҳукуматнинг ишончини оқлайдилар, қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш, совет кишиларининг фаровонлигини ошириш учун курашучиларнинг олдинги сафларида бўладилар, деб ишонч билдирди.

Олий та'лим министри В. П. Елютин йиғилишдагиларга қарата нутқ сўзлади. Москвадаги қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларини битириб чиққан ёшларнинг бугунги байрамида, дейди у, биз Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ёшларимиз, совет студентларимиз ҳақида доимо ғоят катта ғамхўрлик қилиб ва э'тибор бериб келаётганликларини яна бир марта яққол кўриб турибмиз. Совет Иттифоқида ҳархил мактабларда ҳозирги вақтда қарийб 60 миллион киши, шу жумладан олий ўқув юртларида бир ярим миллиондан кўпроқ киши ўқиб турибди. Қишлоқ хўжалигимиз Москвадаги қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларининг бир ўзидангина икки мингдан кўпроқ агроном, зоотехник, инженер-механизатор олади. Булардан кўплари энг муҳим участкаларда ишлаш учун боришни истаганликларини билдирдилар. Москвадаги К. А. Тимирязев номли қишлоқ хўжалик академиясини битирган ёш мутахассислардан қарийб 250 киши қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш учун Қозоғистонга ва Олтой ўлкасига боради. Нотиқ ўқишни тамомлаган ёшларни ўз билимларини тинмай ошириб боришга, эришилган натижалар блангина қаноатланиб қолмасликка, ишлаб чиқаришнинг илғор тажрибасини ўрганишга ва ундан фойдаланишга чақирди.

Йиғилишдагилар академик Н. В. Цициннинг нутқини зўр э'тибор блан тингладилар. У мамлакатнинг колхозларида, МТС ва совхозларида ёш мутахассисларнинг қиладиган келгусидаги ишлари ҳақида бирқанча амалий маслаҳатлар берди.

Йиғилишда Москвадаги К. А. Тимирязев номли қишлоқ хўжалик академиясини битириб чиққан К. С. Камфорина, ветеринария врач, Москва ветеринария академиясини тамомлаб чиққан М. Н. Айкашев, инженер-механик, В. М. Молотов номидаги қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаш институтини битириб чиққан Б. П. Разумов нутқ сўзладилар.

СССР қишлоқ хўжалик министри И. А. Бенедиктов қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларини тамомлаган ёшларни ўқишни тамом қилганликлари блан қизғин қутлади ва уларга ишда муваффақиятлар тилади.

Москва қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларини битириб чиққан ёшлар йиғилишининг қатнашчилари мамлакатдаги қишлоқ хўжалик ўқув юртларини тамомлаб чиққан барча ёшларга қарата якдиллик блан хат қабул қилдилар.

Йиғилиш қатнашчилари учун катта концерт қўйиб берилди. (ТАСС).

Москва қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларини битириб чиқучилар йиғилишига қатнашганлардан мамлакатдаги қишлоқ хўжалик ўқув юртларининг барча битиручиларига

ХАТ

Азиз ўртоқлар!

Биз қишлоққа, халқ фаровонлигини янада юксалтириш учун совет кишилари томонидан олиб борилаётган курашнинг олдинги сафига бориб ишлаш учун кетмоқдамиз.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумларининг қарорини бажариш учун курашнинг дастлабки якунларини жам'лади, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг энг заруp ва кечиктириб бўлмайдиган вазифаларини белгилаб берди. Бизнинг олдимизда улуғ ишларнинг аниқ, жанговар программаси турибди, мана шу улуғ ишларда биз қизғин қатнашувимиз лозим.

Партиянинг чақириғи блан ўн минглаб агрономлар, инженерлар, зоотехниклар қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришининг ҳал қилучи участкаларида қизғин кураш олиб бормоқдалар. Биз кўпсонли мана шу мутахассислар армиясига янги қўшилаётган кишилармиз, янги отрядмиз. Партия ва халқнинг бизга кўп меҳнати сингди, шунинг учун ҳам биздан улар кўп нарсаларни кутмоқдалар, биз ҳам зиммамизга нақадар катта мас'улият тушганлигини тушунамиз.

Биз эртага институтнинг та'лим майдонига эмас, балки кенг ва бепаён колхоз ва совхоз далаларига чиқамиз; бизнинг янги кунимиз ўзимизга таниш лабораторияда бошланмайди, балки машина-трактор станцияларининг мастерскойларида, дала шийпонларида, чорвачилик фермаларида, колхоз боғлари ва полизларида бошланади. Совет давлати бизга берган билимларни ўша жойларда, бевосита ишлабчиқаришнинг ўзида татбиқ қиламиз— бу бизнинг жонажон бурчимиз, халқ олдидаги муқаддас вазифамиздир.

Бизнинг ишимизда кўп қийинчиликлар учрайди. Лекин биз бу қийинчиликлардан қўрқмаймиз. Биз ҳарқандай қийинчиликни қунт ва сабот блан енгамиз. Қишлоқ хўжалигидаги ҳамма меҳнаткашлар блан бирликда мўл ҳосил учун, чорвачилик маҳсулотларини мўл-кўл қилиш учун, колхозларни, МТСларни ва совхозларни ҳам янада мустаҳкамлаш учун курашамиз.

Биз бугун студентларнинг мана шу асло эсдан чиқмайдиган учрашувига Кремльда тўпландик ва унинг чўққиларидан ўзимизнинг келажагимизга ишонч блан қарамоқдамиз. Яқиндагина пойтахт мана шу саройларнинг залларида Ленин комсомоли вакилларини қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш учун узоқ йўлга узатган эди. Уларнинг дастлабки муваффақиятлари тўғрисида келаётган хабарлар барча совет кишиларини бениҳоя қувонтирмоқда!

Москвадаги қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларини битириб чиқучи икки минг киши номидан мамлакатимиздаги қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларини битириб чиқаётган студентларга мурожаат қилиб, айтамизки:

Ўртоқ агрономлар колхозларга, МТСларга ва совхозларга ишлаш учун борингиз! Фурсатни қўлдан бермай, шу йилнинг мўл ҳосили учун, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун курашга киришайлик!

Ўртоқ инженерлар! МТСлар ва совхозларнинг мастерскойларига ва трактор бригадаларига бориб ишлангиз! Барча қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилини бутун чоралар блан ошириш учун, жамоат чорва молларининг сонини кўпайтириш учун кучимизни аямай курашайлик, тракторлардан, комбайнлардан ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналаридан тўлиқ фойдаланишга эришайлик!

Ўртоқ зоотехниклар ва ветеринар врачлар! Колхозларнинг ва совхозларнинг фермаларига бориб ишлангиз, чорва молларини ем-хашаклар блан тўла та'минлаш учун, чорва молларининг сонини сақлаб қолиш учун, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш учун, мамлакатга кўпроқ гўшт, сут, мой, жун ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпроқ бериш учун сабот блан курашайлик!

Фан блан практиканинг алоқасини мустаҳкамлайлик, илғор хўжаликларнинг, колхозчиларнинг тажрибаларини ўрганайлик ва шу тажрибалардан кенг фойдаланайлик, камчиликларга қарши курашиб, бутун янгилик ва прогрессив ишларнинг ҳаммасига йўл очайлик!

Биз севикли Москвамиз блан бутунлай хайрлашиб кетаётганимиз йўқ. Биз бу ерда қишлоқ хўжалик мутахассиси деган дипломни олдик, ҳарқайсимиз учун қимматли бўлган яна бир дипломни — Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчиси, деган дипломни олишга сазовор бўлиб, бу ерга яна келишни орзу қиламиз.

Партия ва ҳукуматга чин кўнгилдан раҳмат айтамиз, улар актив ишлашимиз учун бизга шу қадар кенг майдон очиб бермоқдалар, қишлоқ хўжалиги мутахассиси деган номни бизнинг мамлакатимизда шу қадар юксак даражага кўтардилар! Биз партиянинг, ҳукуматнинг, халқнинг ишончини шараф блан оқлашга ва'да берамиз!

Яшасин севикли Совет Ватанимиз!

Яшасин коммунизм қуриш учун курашда совет халқининг илҳомбахш ва раҳбар кучи бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

А. П. Чехов драматургияси совет саҳнасида

Рус театри тарихининг ёрқин саҳифаларидан бири А. П. Чехов номи блан боғланган. Улуғ ёзучининг драматургияси совет театрлари репертуарида катта ўрин олади.

«Олчазор», «Ваня тоға» пьесалари ҳозир мамлакатнинг олтмишга яқин театрида саҳнага қўйилмоқда, кўп театрларда «Уч опа-сингил» пьесаси қўйилди, «Чайка» ва «Иванов» пьесалари қўйишга тайёрланаётир. «Айиқ», «Таклиф» номли бир пардали пьесалар ҳамда «Ванька», «Ғам-ғусса», «Ротшильднинг скрипкаси», «Семиз ва ориқ» номли ҳикояларининг инсценировкалари тамошабинлар орасида доимо муваффақият қозониб келмоқда.

А. П. Чехов вафот этган куннинг 50 йиллиги муносабати блан Ленинградда, Киевда, Горькийда, Челябинскда, Новосибирскда, Одессада, Саратовда, Читада, Харьковда, Львовда ва бошқа кўпгина шаҳарларда, шунингдек Бошқирдистонда, Коми АССР да ва Чувашистонда ёзучининг асарларидан янги постановкалар тайёрланмоқда.

Москвада Евг. Вахтангов номли театр ва К. С. Станиславский номли драма театри артистлари «Чайка» пьесасини кўрсатадилар.

Хотиралаш кунларида А. П. Чеховнинг пьесалари мамлакатнинг 80 га яқин театрларида кўрсатилади.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўртоқ Қ. Р. Раҳимовни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари қилиб тайинлаш тўғрисида

Ўртоқ Қосим Раҳимович **Раҳимов** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.

1954 йил 1 июль. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўртоқ А. Абдураҳмоновни Ўзбекистон ССР Давлат план комиссиясининг раиси қилиб тайинлаш тўғрисида

Ўртоқ Абдужаббор **Абдураҳмонов** Ўзбекистон ССР Давлат план комиссиясининг раиси қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.

1954 йил 1 июль. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми мингинчи экскаватор чиқарилганлиги муносабати блан ишда алоҳида кўрсаткичларга эришган Тошкент экскаватор заводининг ходимларидан 91 кишини Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий Ёрлиқлари блан мукофотлади. (ЎзТАГ).

Бутун куч ва моддий-техника воситаларини КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорини муваффақиятли бажаришга сафарбар этайлик!

Қишлоқ хўжалигининг барча тормоқларини янада юксалтирайлик

Область партия, совет ва қишлоқ хўжалик ходимлари активининг йиғилиши

30 июньда, Тошкентда область партия, совет ва қишлоқ хўжалик ходимлари активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишга партия, совет активлари, колхозларнинг раислари ва бригада бошлиқлари, МТС ва совхозларнинг директорлари ҳамда қишлоқ хўжалик мутахассислари қатнашдилар.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорида кўрсатилган вазифаларни амалга ошириш тўғрисида область партия комитетининг секретари ўртоқ **Алимов** доклад қилди.

КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми «Кўкламги экишнинг якунлари, экинларни парвариш қилиш, ҳосилни йиғиб-териб олишга тайёргарлик кўриш ва 1954 йилда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини тайёрлаш планининг бажарилиши тўғрисида» қарор қабул қилди. Бу қарор партиямизнинг сентябрь, февраль-март Пленумлари томонидан кўрсатиб берилган вазифалар қандай бажарилаётганлигининг дастлабки якунларини ифодалаб берди.

Тошкент областининг колхоз ва совхозлари ўтган йилдагига қараганда 21 минг гектар ерга ортиқча чигит экдилар. Лекин, умуман экин экиш плани тўла бажарилмади. Айниқса Оҳангарон, Гулистон, Тошкент ва бошқа бирқанча районлар қишлоқ хўжалик экинлари экиш планларини бажараолмадилар.

Шу кунларда экинларни парвариш қилиш талабга мутлақо жавоб бермайди. Экиш даврида йўл қўйилган камчиликлар ҳозирги пайтда ҳам такрорланмоқда. Ғўзалар ўз вақтида ва сифатли парвариш қилинмаётганлиги учун, жуда секин ривожланаётир.

— Биз 25 июньгача, — деди докладчи, — умумий майдоннинг 30 — 40 процентида ғўзаларнинг гуллашига эришишимиз ва қолган майдонлардаги ғўзани ёппасига шоналатиб олишимиз керак эди. Ваҳоланки, 25 июньгача атиги 14 процент ердаги ғўза гуллади, 74 процент ердаги ғўза шоналади. Областимиз колхозларида ғўзанинг ривожланиши ўтган йилдан анча орқада қолмоқда.

Машина-трактор станциялари ва колхозлар ҳозиргача 3-нчи культивацияни тамомлаганлари йўқ. Бўка, Октябрь, Ховос районларида ғўзанинг 2-нчи культивацияси тугалланган эмас. Шунингдек кетман чопиғи ҳам жуда секинлик блан олиб борилаётир. Пискент, Верхне-волинск, Оҳангарон районлари бу соҳада айниқса кейинда қолмоқдалар.

Областимизда ғўзани ўғитлаш қониқарсиз аҳволда. 10 минг гектарлаб ерлардаги ғўза шу вақтгача бир марта ҳам озиқлантирилгани йўқ, иккинчи озиқлантириш эса энди 15,6 процент бажарилди. Ваҳоланки, «Сельхозснаб» омборларида 18,3 минг тонна минераль ўғит йиғилиб қолган. Оққўрғон, Мирзачўл, Қуйичирчиқ, Ховос районлари колхозларининг раҳбарлари минераль ўғитларни ташиб олишга мас'улиятсизлик блан қарамоқдалар.

Ўртоқ Алимов область партия ва совет ташкилотлари ҳамда қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари чорвачиликни ривожлантиришга ва унинг маҳсулдорлигини оширишга етарли даражада аҳамият бермаётганликларини алоҳида уқтириб ўтди. 1 июньгача йирик шохли қорамоллар, қўй, чўчқа ва паррандачилик планлари анчагина бажарилмади, планда кўрсатилган маҳсулот олинмади. КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорида кўрсатилган бу соҳадаги камчиликлар бизнинг Тошкент областига ҳам тўла тааллуқлидир.

Шунингдек, областимизда ем-хашак тайёрлашда ҳам қатор камчиликлар бор. 25 июньгача дағал пичан тайёрлаш плани 14,5 процент бажарилган, ҳолос. Бекобод, Оржоникидзе, Оҳангарон районларида ем-хашак тайёрлаш ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бу районларда табиий пичанзорлардан ўт ўриш ишлари жуда ёмон бажарилаётир. Шунингдек, областимизда беда ўриш ишлари ҳам талабга жавоб бермайди.

Ўртоқ Алимов ўз докладининг охирида, ғўза парвариши ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилишда, ем-хашак тайёрлашда йўл қўйилган камчиликларни тезда тугатиш ва мўл ҳосил етиштиришда умумхалқ социалистик мусобақасини ҳартарафлама кучайтириб юбориш—область партия ва совет ташкилотларининг энг муҳим ишларидан бири эканлигини алоҳида уқдириб ўтди.

Шундан кейин доклад юзасидан музокаралар бошланди.

Сирдар'ё район партия комитетининг секретари ўртоқ **Каримов** йиғилиш қатнашчиларига райондаги колхозларнинг а'золари, «Малик» совхозининг коллективи ва МТСларнинг механизаторлари ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтираётганликларини, ҳарбир туп ғўзани юқори сифатли парвариш қилиб унинг мўл ҳосилли бўлишига эришилаётганлигини ҳикоя қилиб берди.

— Шу блан бирга, — деди ўртоқ Каримов, — ҳали районимиздаги колхозларда бирмунча камчиликлар ҳам бор. Ғўзани культивация ва чопиқ қилиш сур'ати жиҳатидан олдинда бўлсақ ҳам унинг сифати ҳали талабга жавоб бермайди. 1-нчи МТС хизмат қилаётган колхозларда культивация саёз ўтказилаётир. Чопиқ ва ўғитлаш устидан контроль ўрнатилмаган. Бу зонадаги колхозларнинг кўпчилигида суғориш ишлари кеча-сию-кундуз бир ме'ёрда олиб борилмаётир.

Биз қўлимиздаги барча техника ва ички имкониятларни сафарбар этиб, ғўзаларни 1 августгача 6-нчи культивация, 5-нчи чопиқдан чиқарамиз, кўсакларнинг эрта етилиб, пишишини та'минлаймиз.

Сўзга чиққан Чиноз МТСининг директори ўртоқ **Мелехов** районда ғўза парваришининг боришини яхши таҳлил қилиб беролмади. У МТС томонидан камқувват колхозларга қониқарсиз ёрдам берилаётганлигини яширишга уринди ва ана шу колхозларда ғўза парвариши жуда ёмон ўтказилаётганлигига нималар сабаб бўлаётганлигини аниқ кўрсатиб бермади. Ваҳоланки, районда камқувват ҳисобланган Ворошилов номли, Молотов номли, Шверник номли колхозларда ғўзани культивация қилиш ишлари жуда сифатсиз бажарилмоқда. Натижада бу колхозларнинг кўпгина ерларидаги ғўза ўт ичида қолиб, яхши ривожланмаётир.

Октябрь районидаги Маленков номли камқувват колхознинг раиси ўртоқ **Сафаров** сўзга чиқиб, колхоз пахтакорлари бу йил 850 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил етиштириш учун зўр ғайрат блан курашаётганликларини айтиб берди.

— Партия ва ҳукуматимиз, — деди ўртоқ Сафаров, — барча колхозлар қатори бизнинг колхозга ҳам техника ва моддий жиҳатдан катта ёрдам бермоқдалар. Бизда «универсаль»лар етарли, бу йил давлат кўп миқдорда минерал ўғит берди. Ана шу ғамхўрликдан илҳомланган пахтакорларимиз ғўза парваришини тез сур'ат блан юқори сифатли ўтказаётирлар. Биз мўл ҳосил етиштириш учун ички ресурсларимиздан ҳам самарали фойдаланмоқдамиз. Шу кунгача 200 тонна маҳаллий ўғит тайёрлаб қўйдик. Биз бу ўғитларни июль ойида ғўза қатор ораларига солиб, ҳарбир туп ғўзамизнинг серҳосил бўлиб ўсишига эришамиз.

Ховос район партия комитетининг 1-нчи МТС зонаси бўйича секретари ўртоқ **Собиров**, Ховос район пахтакорлари, ғаллакорлари ва чорвадорлари партиямиз Марказий Комитети сентябрь, февраль-март ва июнь Пленумларининг қарорида кўрсатилган вазифаларни муваффақиятли бажариш соҳасида барча қишлоқ хўжлик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун курашаётганликларини айтиб берди.

— Районимиз меҳнаткашлари, — деди у, — бу йил 3 минг гектарга яқин янги ерларни ўзлаштириб чигит экдилар. Ғаллакорларимиз ҳам экин майдонини ўтган йилдагига нисбатан анча кенгайтирдилар.

Лекин, ҳали ишимизда бирмунча камчиликлар бор. Ба'зи колхозларимизда ғўза парваришининг бориши талабга жавоб бермайди. Жданов номли колхоз шу вақтгача биринчи ўғитлашни тамомламади. Бу ерда чопиқ ва культивация ҳам жуда секин ва сифатсиз ўтказилаётир.

Ўртоқ Собиров районда ана шу камчиликларни тезда тугатиш учун қандай амалий тадбирлар кўрилаётганлиги тўғрисида ҳечнима демади.

Актив йиғилишида Оҳангарон районидаги Каганович номли колхоз раҳбарлари чорвачиликни ривожлантиришга ва унинг маҳсулдорлигини оширишга етарли аҳамият бермаётганликлари қаттиқ танқид қилинди. Сўзга чиққан колхоз раиси ўртоқ **Қўшоқовнинг** нутқидан йиғилиш қатнашчилари қаноатланмадилар. Бу колхозда ўтган йилги хатолар такрорланаётир. Пландаги 7150 тонна пичан тайёрланиши ўрнига ҳозиргача жуда кам миқдорда пичан тайёрланган. Шунга қарамай колхоз раҳбарлари пичан тайёрлашни ҳартарафлама кучайтириб юбормаганлар.

«Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозининг директори ўртоқ **Иброҳимов** партия, ҳукуматимиз пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларини тобора ривожлантириш учун барча имкониятларни яратиб бераётганликлари тўғрисида гапиради.

Янгийўл район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **У. Мусаев** район колхозлари ғўза парваришида бирмунча орқада қолаётганликларини ва бу қолоқликдан чиқиш учун июль ойида барча тадбирлар кўрилажагини айтди. У, Петров номли, Молотов номли, Жданов номли колхозларга амалий ёрдам бериб, уларни ҳам юқори ҳосилли колхозлар даражасига етказиб олиш янгийўлликларнинг қўлидан келади, деб йиғилиш қатнашчиларини ишонтирди.

Юқоричирчиқ район партия комитетининг секретари ўртоқ **Иброҳимов** жут, каноп экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун район меҳнаткашлари қандай ишлаётганликлари тўғрисида гапирди.

— Районимизда, — деди ўртоқ Иброҳимов, — «Правда», Свердлов номли илғор колхозлар блан бир қаторда Куйбишев номли, Карл Маркс номли қолоқ колхозлар ҳам бор. Район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, МТС ларнинг механизаторлари ана шу колхозларга алоҳида э'тибор бериб, бу йил район бўйича пахтадан, жут ва канопдан мўл ҳосил етиштириш учун барча тадбирларни амалга оширадилар.

Область қишлоқ хўжалик бошқармасининг қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашиш бўлимининг бошлиғи ўртоқ **Бондаренко** сўзга чиқиб, областдаги айрим районларнинг колхозларида ғўзалар ўргимчак кана, шира ва бошқа хашоратлар блан зарарланаётганлигини гапириб берди.

— Верхне-волинск районидаги «Қизил октябрь», «Победа» колхозларида, — деди ўртоқ Бондаренко, — қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашиш ишлари жуда ёмон уюштирилган. Бу колхозларда заҳарли моддалар етарли бўлишига қарамай, ундан тежаб-тергаб фойдаланилмаётир. ОДН машиналари ва қўл аппаратлари кўп вақт бекор қолиб, ишлатилмаётир.

Йиғилишда сўзга чиққан область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Кенжаев** комсомол ва ёшлар пахтачиликни ривожлантиришда, чорва моллари учун ем-хашак тайёрлашда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшаётганликлари тўғрисида гапирди.

Актив йиғилиши КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорини бажариш юзасидан амалий тадбирлар белгилаб, резолюция қабул қилди.

Янгийўл районидаги Сталин номли колхоз а'золари КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорини зўр хурсандчилик блан кутиб олдилар. **Суратда:** агитатор ўртоқ **К. Қодиров** комсомол-ёшлар бригадасида қарор текстини колхозчиларга ўқиб бермоқда.

В. Салов фотоси.

Пахтадан мўл ҳосил етиштирамиз

СИРДАР'Ё, (ЎзТАГ). Райондаги колхозларнинг дала шийпонларида КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарори кенг муҳокама қилинмоқда ва колхозчилар ўз зиммаларига янги мажбуриятлар олмоқдалар.

— КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарори, — деди Охунбобоев номли колхознинг звено бошлиғи ўртоқ Ш. Латипов, — бизнинг олдимизга пахтадан мўл ҳосил олиш учун янада фидокорона меҳнат қилиш вазифаларини қўйди. Бунинг учун биз ғўза парваришини тобора кучайтириб, 15 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 50 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини оламиз.

Охунбобоев номли колхознинг а'зоси, мўл ҳосил устаси Сайдуллаота Умурзоқов ўз сўзида бундай деди:

— Мен 75 ёшга кирдим, лекин ҳали ҳам бардамман. Шунинг учун мени звено бошлиғи қилиб қабул қилишларингизни илтимос қиламан. Мен 25 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан пахта етиштириб бериш учун сўз бераман.

Колхоз правлениеси ўртоқ Умурзоқовнинг илтимосини ма'қуллаб, унга звенога раҳбарлик қилиш вазифасини юклади.

Пленум қарорига амалий иш блан жавоб бермоқдалар

Ўртоқ М. Суяров бошлиқ бригада а'золари бу йил 92 гектар пахта майдонининг ҳарбир гектаридан 32 центнердан пахта ҳосили етиштириш мажбуриятини олган эдилар. Ватанпарвар колхозчилар КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорини муҳокама қилар эканлар, бу йил она-Ватанимизга ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта беришга қарор қилдилар. Улар бу юксак мажбуриятни бажариш учун ғўзага комплекс парвариш беришни янада кучайтириб, меҳнат унумининг тобора оширилишига эришмоқдалар. Ҳозир бриганинг 92 гектар еридаги ғўзаси 3 марта кетман чопиғи ва 4 марта трактор культивациясидан чиқарилиб, икки марта озиқлантирилди ҳамда қондириб суғорилди. Ғўзалар яхши парвариш қилинаётгани туфайли тез ривожланиб, гуллаб, кўсаклайбошлади.

Бригадада меҳнат интизоми яхши йўлга қўйилган. 50 колхозчининг ҳаммаси кундалик дала ишларига актив қатнашиб, берилган топшириқни ортиғи блан бажармоқда. Р. Ҳайитова, П. Ҳайдарова, Н. Абдухалилова, Ф. Расулматов ва Қ. Йўлдошевалар ўз ишлари блан бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Бригадада ишнинг кўзини биладиган кекса, тажрибакор пахтакорлар ҳам бор. 71 ёшли Усмонота Ҳайдаров ва Ражиматота Ҳайитов ўртоқлар шулар жумласидандир. Мана шу ҳурматли пахтакорлар ҳар куни ғўзаларни қондириб суғараётирлар. Шунингдек, бригаданинг тунги сувчиларидан И. Эргашев, К. Маламинов, Б. Омонов ва Қ. Нуров ўртоқлар ғўзага кечалари сув таращда меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар.

Ўртачирчиқ районидаги Каганович номли колхознинг 7-нчи бригада а'золари КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорига мана шундай амалий иш блан муносиб жавоб бермоқдалар.

Ҳ. СУЛТОНОВ.

ПАХТАКОРЛАРГА

(ҚЎШИҚ)

Эй забардаст, чин баҳодир пахтакор,
Ҳимматинг зўр, сен чаманда бахтиёр,
Ва'дага доим вафо қилғучисан,
Шуҳратингдан дилга тўлди ифтихор.

Пахтамиздан барқ урар шонли Ватан,
Шу Ватанга содиқ ҳардам жону-тан.
Барча куч-қувватни сарф қил пахтага,
Вақт ғанимат, зўр синов олдидасан.

Пахтадан хирмонларингни тоғ қил
Яшнатиб чўлларни гулшан-боғ қил.
Шу ҳаёт бундан гўзал бўлсин десанг,
Янги ер оч, кенг гўзал гулбоғ қил.

Шонли меҳнатда эра толмас билак,
Аҳди маҳкамсан, ҳамиша пок юрак.
Яшнасин дун'ёда мангу тинч ҳаёт,
Шул эрур кўнглингдаги олий тилак.

Партия устоз, етакчи, меҳрибон,
Шонли йўлга бошлагучи жонажон.
Эрк қуёшидан фаровондир Ватан,
Порласин нури блан буткул жаҳон!

Акмал **ПЎЛАТ.**

Партия қарорини амалга оширамиз

ГУЛИСТОН. (**«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан**) КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорини Гулистон район колхозчилари зўр қувонч блан кутиб олдилар. Қарордан илҳомланган колхозчилар ғўза парвариши сур'атини тобора кучайтирмоқдалар.

Андреев номли колхознинг коммунист Ашир Турсунқулов бошлиқ биринчи бригада а'золари бу йил 95 гектар ерга чигит экиб гектаридан 32 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Ғузанинг 3-нчи парваришини тамомлаган бу бригада а'золари 4-нчи парваришни кучайтириб юбордилар. Бригадада меҳнат яхши уюштирилганидан ғўзалар сифатли парвариш қилинмоқда. Ҳозир биртекис ўсган бўлиқ ғўзалар кўсаклай бошлади. Кетманчи М. Маматова, П. Ахмедова, Т. Усмонова, С. Нурбоева, сувчи Бўри Мустоева ўртоқлар кунлик нормани 150—200 процент қилиб адо этмоқдалар.

Колхоз правлениеси ғўза парваришини тезлаштириш мақсадида дала ишларига қўшимча 42 кишини сафарбар қилди. Идора хизматчилари, хўжалик ходимлари КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қароридан илҳомланиб, ғўза парваришида актив қатнашмоқдалар.

Ҳозир колхозда яхши ривожланмаган ғўзаларни қўшимча озиқлантириш, минераль ўғитга маҳаллий ўғитни аралаштириб солиш ишига алоҳида аҳамият берилаётир. Шу мақсадда далага қўшимча 40 тонна маҳаллий ўғит чиқарилди.

Мусобақадошлар

— Комсомол-ёшлар бригадасида учинчи чопиқ тугалланипти...

— Самандар аканинг звеносида ғўзалар текис гуллапти...

— Замирахон блан Саломатхон ҳар куни уч нормадан иш бажараётипти...

Бу хилдаги хушхабар ҳар куни колхоз қишлоғига тарқалади. Агитаторлар илғор кетманчилар, сувчилар, универсалчиларнинг иши тўғрисида барча пахтакорларга хабар етказиб турадилар ва уларни ҳам фидокорона меҳнат қилишга чақирадилар.

Иброҳим Маматқулов бошлиқ бригада а'золари Иброҳим Деҳқонов бригадаси блан гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун мусобақалашмоқдалар. Бу бригадаларнинг а'золари шу кунларда мусобақа шартларини ошириб бажариш учун ғайрат блан ишламоқдалар. Мусобақадошлар ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб, намунали меҳнат қилмоқдалар. Бу бригадаларнинг ғўзалари ҳозиргача уч марта чопиқ, тўрт марта культивация қилинди. Барча майдондаги экин икки марта озиқлантирилди, суғориш ишлари кечалари ҳам олиб борилмоқда.

Илғор колхозчилардан Саломатхон Отабоева, Замира Абдурасулева, Соттихон Эрйигитова, Санобар Мансуровалар кундалик нормаларини доим ошириб адо этаётирлар. Сувчилардан Х. Далимбоев, Ғ. Ҳошимов ўртоқлар ғўзаларни чуқур эгатлар орқали қондириб суғормоқдалар.

Октябрь районидаги Охунбобоев номли колхознинг бошқа бригадаларида ҳам ғўза парвариши яхши ўтказилаётир. Шунинг учун ҳам ғўза эрта ҳосилга кирмоқда.

Д. СОДИҚОВ.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорини пропаганда қилиш

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорларини қишлоқ меҳнаткашларига кенг равишда тушунтиришда колхоз ва машина-трактор станциялари партия ташкилотларига ёрдам бериш учун 400 пропагандист ва агитатор ажратди.

Агитбригада а'золари Пленум қарорига бағишланган партия йиғилишларида қатнашадилар, республика қишлоқ хўжалик ходимлари олдида турган вазифалар тўғрисида колхозчи ва механизаторлар ўртасида суҳбатлар ўтказадилар, деворий газета ва «жанговар варақа»лар чиқарадилар.

Тошкент область партия комитетининг секретари О. Алимов жойларга жўнаб кетадиган пропагандист ва агитаторлар учун инструктив доклад қилди. (ЎзТАГ).

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ

Ғўзани ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб суғорайлик

Колхоз ва совхозлар мўл пахта ҳосили учун курашнинг мас'улиятли даврига кирдилар. Июль ва август ойлари мобайнида экинларни яхши парвариш қилиш орқали ғўза ривожланишини янада тезлатиш ва мўл ҳосил тўплашнинг бутун тадбирларини амалга ошириш зарур. Шундагина ғўзанинг шона ва гули тўкилмайди, кўсаклар эрта пишиб етилади. Бу даврда ғўзани суғориш катта аҳамиятга эга. Суғориш қатор ораларини ишлаш, ғўзани озиқлантириш блан боғлаб олиб борилиши керак.

Қишлоқ хўжалик илғорларининг тажрибаси шуни кўрсатдики, агар суғориш ўз вақтида ўтказилса, июль ойида ҳар туп ғўзада камида 8 — 10 та, август охирида эса 16 — 18 та кўсак етилади. Натижада, ҳатто ғўзаси сийрак бўлган участкаларда ҳам ҳар гектар ердан 30—35 центнердан пахта ҳосили олиш мумкин. Июль ва август ойларида пайдо бўлган кўсакгина эмас, ҳатто шоналар ҳам кўсаклаб дастлабки совуқларгача пишиб етилади ва пахтаси биринчи сорт бўлади.

Ғўза тупининг пастки қисмларидаги кўсакларни сақлаб қолиш учун ҳарбир участкадаги ўсимликнинг ривожланиш даражасини, шунингдек ғўзани суғоришда тупроқ шароити ва сизот сувларининг чуқурлиги ҳисобга олиниши керак. Чунки ғўза ривожланиш даврида юзароқ турган сизот сувларидан ҳам фойдаланади. Шунинг учун сизот сувлари юза жойлашган участкаларда ғўза камроқ суғорилади. Масалан, Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг ўртоқ Р. Шукуров бошлиқ 1-нчи бригадасида сизот сувлари чуқур жойлашган майдонлардаги ғўзалар 7 — 8 марта суғорилади. Колхознинг Т. Абдуқодиров ва А. Эгамназаров ўртоқлар бошлиқ 8-нчи ва 9-нчи бригадаларида эса аҳвол бутунлай бошқача. Бу бригадаларнинг ғўза майдони Чирчиқ дар'ёсининг ёқасидаги ерларга жойлашганлиги учун экин, фақат 5 — 6 мартагина суғорилади. Агротехниканинг муҳим тадбири — суғориш тўғри уюштирилиши натижасида бу колхознинг барча майдонларида, ғўзалар эрта шоналаб шу кунларда ёппа гулга кирди.

«Қизил Ўзбекистон» колхозининг пахтакорлари ғўзаларнинг тобига қараб суғориш лозим деб ҳисоблайдилар. Бу нарса ғўза тупининг қуйи қисмидаги шона ва кўсакларни тўла сақлаб қолиш имкониятини беради. Сизот сувлари чуқур жойлашган бўлса, июль ойининг биринчи ярмида ғўзани 13 — 15 кун, июльнинг иккинчи ярми ва август ойининг биринчи ярмида эса кўпи блан 10 — 11 кун оралатиб суғориш керак. Сизот сувлари 1,5 — 2 метр чуқур жойлашган участкаларда ғўзалар биринчи даврда ҳар 15 — 18 кун ичида ва иккинчи даврда ҳар 12 — 14 кунда бир марта суғорилади.

Оржоникидзе районидаги Охунбобоев номли колхознинг ўртоқ Ғоипов бошлиқ бригадаси ҳарбир участкада сизот сувининг чуқурлиги ва ўсимликнинг ривожланиш даражасига қат'ий амал қилган ҳолда суғориш муддатлари ва сонини белгилайди. Шунинг учун ҳам бу бригада ҳар йили бошқа бригадаларга қараганда 20 — 25 процент кўп пахта ҳосили олмоқда. Ўртоқ Ғоипов ғўзани агротехника қоидалари асосида суғориш тадбирларини белгилади.

Ғўза гуллаганга қадар бўлган даврда чанқаса барглар қорайинқираб, сўлғинланади. Ана шунда у суғорилади. Ғўза гуллаш ва ҳосил тугабошлаш даврида чанқаса гулларнинг турган жойи блан бошпоя ўсиш нуқтаси ораси яқинлашади. Масалан, ғўзалар нормал ривожланган вақтда гуллар июль ойининг бошларида бошпоя ўсиш нуқтасидан чиққан ҳар 8 — 9, июль охирида 7 ва август ойининг охири ҳамда сентябрь ойининг бошларида эса 4 — 5 ҳосил шохи чамасида пастда бўлиш керак. Агар шу ораликлар камайса, я'ни гул юқорига чиқиб кетса ғўзалар чанқаган бўлади.

Сувдан тежаб фойдаланиб суғориш ишларини ўғитлаш ва ғўза қатор ораларини ишлаш блан бирга боғлаб олиб бориш пахтадан юқори ҳосил етиштиришда катта аҳамиятга эгадир. Суғориш ғўзани озиқлантириш блан қўшиб олиб борилса, сув 20—25 процент тежалади. Ўғитлардан тўлароқ фойдаланиш учун ғўзани ўз вақтида суғориш ва эгат ювилмаслиги учун сувни жилдиратиб қўйиш лозим.

Уста сувчи ўртоқ Ғоипов ҳарбир эгатда сувни жойнинг паст-баландлигига қараб ҳархил оқимда қўяди, натижада эгатга тушган сув тупроққа яхши сингиб ғўзанинг илдизи турган ерлари нормал намланади ва барча участкадаги ғўзалар текис ривожланади.

Суғоришдан кейин ердаги сувнинг кўп қисми буғланиб кетади. Бу буғланишни камайтириш учун қатор оралар культивацияланиши зарур. Тажриба культивация ўз вақтида ўтказилмаганда бир суткада ердан 8 — 12 процент сувнинг буғланганлигини кўрсатди, албатта бу нарса ҳосилнинг кескин камайишига сабаб бўлади. Умуман культивациянинг бир кун кечиктирилиши ҳосилни тахминан 14 процент, 3 — 4 кун кечиктирилиши эса 30 процентча ва ундан ҳам зиёд камайтиради.

Суғоришдан кейин ғўза қатор ораларини ишлашни тўғри уюштириш керак. Агар сув бригада ва звенолар орасида бўлиб юборилса исроф бўлади, сувчиларнинг меҳнат унуми пасаяди, суғоришдан сўнг ғўза қатор ораларини ишлашда механизмлардан унумли фойдаланиш мумкин бўлмайди.

Йирик участкани бир йўла суғоришнинг яна муҳим афзаллиги шуки, бунда суғориш анча тез тугалланади. Масалан, Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхозда 25 гектар пахта майдони шу янги усул блан суғорилиб 3 — 4 кунда сувдан чиқарилмоқда. Ваҳоланки, эски усулда, я'ни участкалар бўлиб-бўлиб суғорилганда бу иш учун 18 — 20 кун керак бўлар эди.

Ғўзани суғоришда сувни чуқур эгатлардан жилдиратиб қўйиш каби асосий қоидага қат'ий риоя қилиш керак. Ғўзалар шундай усулда суғорилган вақтда пушталар пастдан юқорига қараб намланади ва тупроқнинг устки қисми юмшоқ ҳолда сақланади. Тупроқ устки қисмининг юмшоқлиги ва намининг етарли бўлиши ўсимликнинг доимо сув, минерал озиқ олиб туришини та'минлайди. Бунинг натижасида ғўза шохларининг пастки қисмидаги шона, гул тўла сақланади ва унинг энг кўпи биринчи сорт пахта бўлиб очилади.

В. ЕРЕМЕНКО,

Қишлоқ хўжалик фанлари доктори, СоюзНИХИ Оққовоқ марказий агротехника станцияси суғориш бўлимининг раҳбари.

Донгдор механизаторларнинг намунали иши

Ўртасарой районидаги 1-нчи МТСнинг «Полярная звезда» колхозида хизмат қилаётган Азим Эрматов бошлиқ трактор бригадасининг механизаторлари мавсумда камида минг гектардан ердаги ғўзани а'ло сифатли культивация қилиб бериш юзасидан социалистик мажбурият олиб, бутун республика механизаторларига қарата мактуб ёзган эдилар. Улар устларига олган ана шу мажбуриятни тўла-тўкис бажариш учун фидокорона меҳнат қилиб, юқори иш унумига эришмоқдалар. Универсалчилардан Маматхолиқ Зокиров 762 гектар, Хидой Тошматов 734 гектар, Иброҳим Пасбоев 685 гектар ердаги ғўзани сифатли культивация қилдилар. Ҳозир трактор бригадаси хизмат қилаётган 7 та пахтачилик бригадасида 439 гектар ер 4-нчи культивациядан чиқарилиб, 5-нчи культивация бошлаб юборилди. Барча ердаги ғўза икки марта озиқлантирилиб, қондириб суғорилди. Учинчи кетман чопиғи қизғин давом эттирилмоқда.

Сифатли культивация, чопиқ қилинаётган Холмат Норжигитов, Ли-Син-Бол, Холмирза Абдуқодиров ўртоқлар бошлиқ бригада ғўзалари текис гулга кириб, қўсакламоқда.

Яқинда, МТСда механизаторларнинг йиғилиши бўлди ва уларнинг ишига якун ясалди.

Йиғилиш охирида Тошкент область касаба союз ташкилотининг вакили ўртоқ Н. Абдуллаев Тошкент область касаба союз ташкилоти номидан механизаторларни табриклаб, трактор бригадасининг механиги ўртоқ Азим Эрматовга «Болтиқ» радиоприёмниги ва фахрий ёрлиқ топширди.

Шунингдек, М. Зокиров, Х. Тошматов, И. Тошбоев ўртоқлар фахрий ёрлиқ блан мукофотландилар. Бу мукофот механизаторларнинг ғайратига-ғайрат, кучига-куч қўшди. Улар агрегатлардан тўла ва унумли фойдаланиб ғўза культивациясини янада кучайтириб юборишга қарор қилдилар.

Т. ЙЎЛДОШЕВ.

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

Маҳаллий бюджетнинг муваффақиятли бажарилишини та'минлайлик

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати халқимизнинг моддий фаровонлигини узлуксиз ошириш ва социалистик маданиятни ривожлантириш тўғрисида доим ғамхўрлик қилиб келмоқдалар.

Совет давлати ҳар йили бюджет маблағларининг кўп қисмини социалистик экономикани ривожлантиришга сарфлаш блан бир қаторда, халқ хўжалигини юксалтириш ва социал-маданий тадбирлар учун катта маблағлар ажратмоқда.

Бизнинг мамлакатимизда бюджет халқ хўжалик планига асосан меҳнаткашларнинг ўсиб бораётган кундалик талабларига жавоб беради ва планда кўрсатилган тадбирларни бажаришда асосий роль ўйнайди.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг яқинда бўлиб ўтган V сессияси областьнинг 1953 йил маҳаллий бюджетининг ижросини ва 1954 йил бюджетини кўриб чиқди ва тасдиқлади.

1954 йил Тошкент областининг маҳаллий бюджети даромадлар ва харажатлар бўйича 344215 минг сўм миқдорида тасдиқланган. Бу йилги бюджет 1940 йилда область бюджетининг ижросига нисбатан харажатлар бўйича 234115 минг сўм ёки 212 процент ва 1946 йил бюджетига нисбатан 178715 минг сўмга ёки 101,2 процент ошади.

1954 йил область маҳаллий бюджетининг даромадлар қисмида социалистик корхоналар ва ташкилотлардан олинадиган тушумлар бюджетдаги барча даромадларнинг 75 процентидан кўпини ташкил қилади.

1954 йилги маҳаллий бюджетда халқ хўжалигини маблағ блан та'минлашга бўладиган харажатлар учун 21015 минг сўм, социал-маданий тадбирлар учун 300028 минг сўм сарф қилиш кўзда тутилади.

Социал-маданий тадбирлар учун ажратилган маблағлардан маориф ва маданият ишларига 193019 минг сўм, соғлиқни сақлаш ишларига 104322 минг сўм, социал та'минот ишларига 2014 минг сўм ва шунингдек физкультура ва спорт ишлари учун 663 минг сўм ажратилган.

Шунингдек бу йил бюджетдан капитал қўйилмалар учун 12906 минг сўм, шаҳар ва район марказларининг ободончилиги ва у ерда бўлган иншоотларнинг капитал ремонти учун 1700 минг сўм ва уй-жой капитал ремонт ишлари учун 1150 минг сўм харажат қилинади.

Бюджетда халқ хўжалигини молиялаштириш ва социал-маданий тадбирлар учун ажратилаётган маблағлар йилдан-йилга ошмоқда ва кўпаймоқда. Масалан: 1954 йилда бюджетдан халқ маорифи ишлари учун сарфланадиган маблағлар 1940 йилда шу тадбирлар учун сарфланган маблағларга нисбатан 123219 минг сўм, 1946 йилдагига нисбатан 117919 минг сўм ва соғлиқни сақлаш ишлари бўйича 1940 йилга нисбатан 104321 минг сўм ва 1946 йилга нисбатан 104313 минг сўм ортиқча сарф қилиш мўлжалланади.

Шунинг учун ҳам бюджетда кўрсатиладиган тадбирларни ўз вақтида сўзсиз молиялаштириш учун тегишли сармоялар блан бюджет ташкилотларини та'мин этиб туриш молия ходимларининг асосий вазифасидир.

Бюджетнинг харажат қисмини ўз вақтида, тўлиқ бажариш бюджетнинг даромад қисмини нормал бажариб боришни талаб қилади.

Лекин кўпчилик молия органлари бу вазифани бажаришни та'мин этаолмаётирлар, маблағ тўплаш квартал молия планларини бажармай кўп солиқ суммаларининг боқимонда бўлиб қолишига йўл қўймоқдалар. 1953 йилда областьдаги айрим молия органлари қониқарсиз ишлаганликлари сабабли 9700 минг сўмдан ортиқ солиқ ва йиғимлар ундирилмай 1 январь 1954 йилга боқимонда бўлиб қолди ва область маҳаллий бюджетига 13 миллионга яқин пул сармоялари келиб тушмади, бу эса бюджетнинг харажат қисмини бажаришда кўп қийинчиликларга олиб келди.

Айниқса 1953 йил бюджетини бажаришда Бекобод, Бўка, Юқоричирчиқ, Пискент, Ховос, Октябрь район молия бўлимлари қониқарсиз ишладилар.

Район ва шаҳар ижроия комитетлари ўз бюджетларининг бажарилишини та'минлаш учун молия органларига яқиндан ёрдам беришлари ва уларнинг ишларини доим текшириб туришлари керак. Лекин айрим район ижроия комитетлари бюджетнинг даромад қисмини маблағ блан та'минлашга э'тибор бермаётирлар. Шунинг учун 1 кварталда область бўйича маблағ тўплаш плани бажарилмади, бюджетда кўрсатилган айрим тадбирларни ўз вақтида молиялаштиришни та'минлаш имкониятини бермади. Натижада областьнинг Бўка, Октябрь, Ўртасарой, Сирдар'ё, Қуйичирчиқ, Пискент ва Чиноз районлари айрим бюджет ташкилотларини ўз вақтида тегишли маблағ блан та'минлайолмадилар.

Шуни ҳам айтиш керакки, айрим район молия бўлимларининг раҳбарлари ва шунингдек ижроия комитети раислари маблағ тўплаш планларини бажариш учун жойларда тегишли тадбирлар кўриш ўрнига, область бюджетидан оладиган ссуда ҳисобига яшамоқчи бўладилар. Бу мутлақо кечириб бўлмайдиган ҳолдир. Бундай иш методидан воз кечиш ва бюджетнинг харажат қисмини даромадлар блан та'минлаш керак.

Бюджетнинг даромад ва харажат қисмини бажаришда банк ходимларининг роли катта. Банк ходимларига бюджетнинг бажарилишини кунсайин контроль-лик қилиш, харажатларни тўғри ва ўз жойига сарф қилишни кузатиб бориш ва бюджет ташкилотларини тегишли маблағлар блан та'минлаш вазифаси юклатилган.

Лекин областьдаги айрим район молия-банк ходимлари бу вазифани яхши бажармаётирлар. Кўп молия ва банк органлари бевосита корхоналарда, хўжалик ва бюджет ташкилотларида молиявий контроль қилишни ҳалигача бўш амалга оширмоқдалар ва уларнинг ишларидаги камчиликларни битириш тўғрисида раҳбар партия ва совет органлари олдига масалалар қўйишда етарли даражада активлик кўрсатмаётирлар.

Шунинг учун ҳам текшириш вақтида бирхил бюджет ташкилотларида айрим шахслар томонидан молия интизомини бузиш, қонунсиз харажатлар қилиш ва шунингдек бюджет маблағларини ўзлаштириб юбориш каби ҳоллар рўй бермоқда.

1953 йилда бюджет ташкилотларининг иши текширилганда кўп миқдорда қонунсиз қилинган харажатлар ва 336 минг сўм растратлар борлиги аниқланди. Шу жумладан халқ маорифи системасида қонунсиз харажатлар 641 минг сўм ва соғлиқни сақлаш системаси бўйича 319 минг сўмни ташкил қилади.

Яқинда ўтказилган ревизия натижасида Янгийўл шаҳар касалхонасининг бухгалтери Робинович ва кассири Попова томонидан ҳархил ҳийла-найранг блан давлатнинг 41,5 минг сўм пули ўзлаштириб юборилгани аниқланди.

Қишлоқ ва посёлка Советлари ишида бюджетни бажаришда ҳам кўп камчиликлар бор. Қишлоқ ва посёлка Совети раислари бюджет ишлари блан етарли даражада шуғулланмайдилар ва бу ишни секретарь ёки ҳисобчиларга ишониб топшириб қўйганлар. Шунинг учун ҳам қишлоқ ва посёлка Совети бюджетларининг ижроси тўғрисида ҳисобот ишлари кўп районларда қониқарсиз аҳволда.

Ўтган йили ўтказилган текширишлар натижасида қишлоқ ва посёлка Советлари бюджетлари бўйича 287 минг сўм қонунсиз харажатлар ва 44 минг сўм растрат қилингани аниқланди. Масалан, Оржоникидзе район Дўрман қишлоқ советининг собиқ ҳисобчиси Султонов, бухгалтерия ҳисоботининг қониқарсизлигидан фойдаланиб ўзаро йиғимлардан тушган пулдан 40 минг сўмини ўзлаштириб юборган.

Қишлоқ советлари аҳолидан тушадиган ўзаро йиғим пулларини мутлақо қониқарсиз йиғиб олмоқдалар ва сарфламоқдалар. Ўзаро йиғимларнинг қишлоқ Совети территориясининг ободончилиги учун сарфланишини ҳалигача қадар кўп қишлоқ Совети ходимлари тушуниб олганлари йўқ, шунинг учун ҳам кўп районларда ўзаро йиғим пуллари йилдан-йилга фойдаланилмай келмоқда. 1954 йил Тошкент область маҳаллий бюджетини сўзсиз бажариш учун молия ходимлари ўз ишларида юз бераётган айрим камчиликларни дарҳол йўқотиш блан бюджетнинг даромад ва харажат қисмларини нормал равишда бажаришни та'минлашга эришишлари зарур. Бюджет маблағларининг қандай сарфланаётганлигини доимий равишда текшириб туришимиз ва контроль ишларини яна ҳам кучайтиришимиз керак. Давлат молия интизомини бузучилар, давлатнинг манфаатига зарар етказучиларга қарши кескин кураш олиб боришимиз лозим.

Бу тадбирларнинг амалга оширилиши 1954 йил область маҳаллий бюджетини даромад ва харажат қисмларининг бутун тармоқлари бўйича муваффақиятли бажарилишини та'мин этади. Бюджетнинг бажарилиши социалистик хўжаликни янада ривожлантириш, областимиз меҳнаткашларининг моддий аҳволини ва маданий савиясини юксалтириш ва ҳукуматимиз томонидан белгиланган планларни амалга оширишда муҳим роль ўйнайди.

Район партия ва совет ташкилотлари 1954 йил бюджетини муваффақиятли бажаришда молия ходимларига яқиндан ёрдам беришлари лозим.

А. ЗОКИРОВ,

Область молия бўлими мудирининг ўринбосари.

Кисловодск курортида дам олучиларнинг сони йил сайин кўпаймоқда. Бу ерга Совет Иттифоқининг жуда кўп шаҳарларидан кишилар келиб маданий дам олиб кетадилар. Бу йил бу курорт ҳам бошқа курортлар қаторида реконструкция қилиниб анча кенгайтирилди.

Суратда: Центросоюзнинг Кисловодскдаги санаториясининг бош корпуси.

Б. Мясников фотоси (ТАСС фотохроникаси).

Октябрь районида

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИ УЧУН ЛЕКЦИЯЛАР

Район партия комитетининг агитация ва пропаганда бўлими колхозчилар ўртасида лекция пропагандасига катта аҳамият бермоқда. Шу йилнинг май, июнь ойларида 100 га яқин лекция ва суҳбатлар ўтказилди. Бу қишлоқ меҳнаткашлари орасида социалистик мусобаканинг кенгайишига сабаб бўлмоқда.

Область партия комитетининг лектори ўртоқ М. Нуриддинова райондаги Каганович номли, Калинин номли, Хрущев номли колхоз пахта далаларида бўлиб, «Бруцеллез касалининг келиб чиқиши», «Болаларда ичбуруғ касалининг пайдо бўлиши ва унинг олдини олиш йўллари» деган темаларда лекция ўқиди. Бунга 2 мингдан ортиқ киши қатнашди.

КОЛХОЗЛАРДА ПИОНЕР ЛАГЕРЬЛАРИ

Ўрта мактабларда ўқув йили тамом бўлди. Шу муносабат блан каникуль даврида болаларнинг кўнгилли дам олишлари учун район комсомол комитети ва район халқ маорифи бўлимининг ташаббусига кўра 6 колхозда пионер лагерьлари ташкил қилинди. Киров номли, Хрущев номли, Калинин номли ва бошқа колхозлардаги лагерьларда 200 дан ортиқ ўқучи дам олмоқда.

ҚАШМИ ХОДИМЛАРИ ДАЛАДА

Тошкент медицина институтининг профессори Асқаров бошчилигидаги врач ва доцентлар коллективи бир ойдан бери Шўралисой қишлоқ советида аҳолининг соғлигини текширмоқда. Улар орасида кўз, қулоқ, тери ва ич касалликларини аниқлайдиган тажрибали врачлар бор. Соғлиқни текшириш бригадаси рентгент кабинети, кўчма аптека ва бошқа керакли асбобларга эга. Улар колхозчилар ўртасида медицинага оид темаларда лекция ва суҳбатлар ҳам ўтказмоқдалар.

КОЛХОЗДА ТАХТА ТИЛИШ ЦЕХИ

Райондаги Каганович номли илғор колхозда қишлоқ хўжалигининг ҳамма соҳаси яхши ривожланмоқда. Бу ерда колхоз правлениеси электр қуввати блан ишлайдиган иккита тахта тилиш цехи ташкил қилди. Цехда 15 соат ичида 20 кубометр ёғоч тилинади. Бу нарса колхоз учун қурилиш материалларининг анча арзон бўлишига ёрдам бермоқда.

М .ИСЛОМОВА.

Болаларнинг ёзги дам олишига бефарқ қаралмоқда

ЎРТАЧИРЧИҚ. (**«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан**). Мактаб ўқучиларининг ёзги дам олиши бошланганига анча вақт бўлди. Имтиҳондан муваффақиятли ўтган болалар пионер лагерьларида, санаторияларда қувноқ ва қизиқарли дам олмоқдалар. Ўртачирчиқ районидаги ба'зи мактабларнинг пионер-ўқучилари ота-оналар ва жамоат ташкилотларининг ташаббуси блан ёзги каникулни кўнгилли ўтказиш учун дам олиш уйларига ва пионер лагерьларига жўнаб кетдилар.

Лекин районда болаларнинг ёзги каникулни кўнгилли ўтказишлари учун зарур тадбирлар амалга оширилмаётир. Райондаги бирқатор колхозларда, шу жумладан Андреев номли, Юсупов номли, Куйбишев номли, ва «Ленин йўли» колхозларида пионерлар лагери очилиши ва бу лагерьларда 450 дан ортиқ бола дам олиши керак эди. Броқ бу муҳим тадбир амалга оширилгани йўқ. Ҳали шу вақтга қадар бу колхозларнинг бирортасида ҳам пионерлар лагери очилмаган. Юсупов номли, Куйбишев номли колхозларда эса ҳатто тайёргарлик ишлари бошланмаган.

Район комсомол ташкилоти (секретари ўртоқ Ан) ва район халқ маорифи бўлими (мудири ўртоқ Файзиев) бу ҳақда қарорлар чиқариш, топшириқлар беришдан нарига ўтмаётирлар. «Ленин йўли» колхозида очиладиган пионерлар лагерига ўртоқ Мирзаев бошлиқ қилиб тайинлангандан буён бирор иш қилинмаган. Лагерьларнинг ҳаммасида ҳозир «ташкилий ишлар» давом этмоқда.

Район марказида яшовчи мактаб ёшидаги болаларнинг кўнгилли дам олишлари учун ҳам ҳечқандай тадбирлар амалга оширилмаётир. Болалар майдончаси, спорт майдончалари ташкил қилинмаган. Район марказида болаларнинг дам олишлари учун мувофиқ жой йўқми? Бундай жой истаганча топилади. Чунончи район ташкилотлари жойлашган катта бинонинг ёнгинасида жуда кўркам ва соя-салқин боғ бор. Унинг ёнидан катта сув ҳам ўтади. Лекин шундай боғ қаровсиз ташлаб қўйилипти. Район раҳбарлари, шу жумладан район ижроия комитетининг раиси ўртоқ А. Кусаев ҳам бу ерларда бўлади. Аммо улар бу ерда болаларнинг ёзги дам олишларини уюштириш учун ғамхўрлик қилмаётирлар. Яқинда область халқ маорифи бўлимининг вакили ўртоқ Панкетова районда бўлиб, болаларнинг ёзги дам олишини уюштириш ишига «раҳбарлик» қилиб кетди. Лекин бу вакилнинг фаолияти фақат ма'лумотлар тўплашдан нарига ўтмади. Шундан кейин ҳам бу ишда ҳечқандай ўзгариш бўлмади. Меҳнаткашлар депутатлари район советининг яқинда бўлган VIII сессиясида ҳам бу ҳақда чиқиб сўзловчилар бўлди, қарорга махсус модда киритилди, аммо шу вақтгача бу соҳада бирор тадбир амалга оширилганича йўқ.

Ўртачирчиқ район мактабларида 7 мингдан ортиқ бола ўқийди. Район маркази атрофида яшовчи ўқучиларнинг сони бир мингдан ошади. Буларнинг ёзги каникулни кўнгилли, хушчақчақ ўтказишларини та'минлаш жуда муҳим вазифадир. Бу ишга бефарқ қараш каби зарарли кайфиятга хотима берилиши, болаларнинг ёзги соғломлаштириш кампаниясини уюшқоқлик блан ўтказилиши зарур. Бу ҳақда район раҳбарлари жиддий ўйлаб кўришлари керак.

Т. ОРИПОВ.

Редакция почтасидан

„Сирли“ папкадаги шикоятлар

Биз катта кўча ёқасида ўтирган бетоб бир аёлни учратдик. Биз ундан ҳол-аҳвол сўрадик, у:

— Бирнеча кундан бери касалман, ёш болам блан қийналдим. Фельдшер Н. Ситниковани уйимга чақирган эдим, «ҳеч нарса қилмайди, ўзи тузалиб кетади» деб келмади. Медпунктга бораётган эдим, етолмадим,

Бу хотин Юқоричирчиқ районидаги Жумабозор жут-каноп заводининг ишчиси Зинаида Мазенцова эди.

Завод дирекцияси медпункт учун чиройли бино берган. Бунинг энг яхши иккита хонасида фельдшер Ситникова яшайди. Лекин, ҳамма имконият бўлгани ҳолда, медпунктда тартиб йўқ, қабулхона ҳаддан ташқари ифлос. Бир чеккада ичиб ирғитилган қирқинчиларнинг шишаси..., чийиллашиб юрган жўжалар товуқ фермасини эслатади. Қабулхона санитария қоидаси талабларига асло жавоб бермайди. Агар Ситникованинг олдига беморлар келиб қолса тил'ёғламалик блан:

— Кечирасиз, бугун шундай бўлиб қолди, қизим келган эди, бироз тўпалон бўлди. Кайфдан кейин бош оғриғиси жуда ёмон бўлади-да, энди, ҳеч шунақа бема'нилик қилмаганим бўлсин, — деб жавоб беради.

Завод ишчи, хизматчиларига бундан 23 йил илгари фельдшерлик мактабини тамомлаган ана шу Ситникова медицина «ёрдами» кўрсатмоқда. Броқ, касаллар ўз вақтида зарур ёрдам ололмайдилар. Бунинг устига Ситникова чўнтак касали блан оғриган. Касаллар 10 — 15 сўм кўрсатмаса думоғ-фироқ қилади. У, медпунктдаги дори-дармонларни «ўзимники» деб пуллайди. Ишчи Н. Вольшукнинг қизи қаттиқ бетоб бўлганида Ситникова унга зарур ёрдам беришдан бош тортди. Ниҳоят пул эвазига «хизмат» кўрсатди. Аммо энди, вақт ўтган эди...

Заводдаги ошхона, магазин ва бошқа маданий-маиший муассасаларда санитария қоидасига риоя қилинмайди. Бу ҳақдаги кўпчиликнинг талаби ҳам оқибатсиз қолмоқда.

Завод касаба союз ташкилоти медпунктда кўпдан буён давом этаётган бемазагарчиликлар, фельдшер Ситникованинг ножўя ҳаракати ва ниҳоят қобилиятсизлиги ҳақида 3 марта қарор чиқарди, медпункт ишини яхшилаш зарурлиги ҳақида ўз вақтида тегишли ташкилотга хабар қилди. Афсуски, қарорлар, шикоятлар район соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири ўртоқ Усмоновнинг «сирли» папкасида ҳаракатсиз қолиб кетди. Бу кўпчиликни ажаблантирмайди дейсизми?! Ҳа, ажаблантиради, кўпчилик «сирли» папкани албатта очади ва Ситникова блан яхши жавоб-муомала қиладиган вақт ҳам келади.

К. ШОБОРАТ.

Босилмаган хабарлар изидан

Янгийўл районидан келган бир хатда Ниёзбоши қишлоқ Советидаги Қизил Октябрь сельпо правлениеси савдо қоидасини бузгани, сельпога келган товарларни яширинча сотгани ва растратчилар блан қаттиқ кураш олиб бормагани кўрсатилган эди. Редакция фактларни аниқлаб, чора кўриш учун хатни район ижроия комитетига юборган эди.

Меҳнаткашлар депутатлари Янгийўл район Совети ижроия комитетининг раис ўринбосари ўртоқ Мирзамухамедовнинг хабар қилишича текширишда хатда кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланган. Янгийўл район партия комитетининг 14 июньдаги бюро мажлисида совет савдо принципини бузгани, растрата ва ўғирлик қилишга йўл қўйилгани учун Қизил Октябрь сельпосининг раиси Тошхон Ниёзова ишдан олинган, район матлубот союзининг раиси Д. Каримовага учёт карточкасига ёзиш блан қаттиқ виговор берилган.

Қасаба союзлари ходимларининг семинари

Юқоричирчиқ районида корхона ва муассасаларнинг касаба союз раислари ва маҳаллий комитет а'золари учун тўрт кунлик семинар ўтказилди.

Бу семинарда 34 соатлик программа бўйича: «Касаба союзлари коммунизм мактаби», «Оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришда касаба союзларининг вазифалари», «Касаба союзлари ва социалистик мусобақа», «Меҳнат қонуни ва меҳнатни ҳимоя қилиш» каби темаларда лекциялар ва докладлар ўтказилди.

Тўқимачиларнинг маданий дам олиши тўғрисида ғамхўрлик

Сталин номидаги тўқимачилик комбинатининг касаба союз ташкилоти ёз даврида меҳнаткашлар дам олишининг ҳархил формаларидан фойдаланмоқда.

Тўқимачилар ўтган дам олиш кунини маданий равишда ва кўнгилли ўтказдилар. Биринчи ва иккинчи йигириш-тўқимачилик цехларининг, ип фабрикаси ва бошқа фабрикаларнинг юзларча ишчи ва хизматчилари Тошкент атрофидаги гўзал манзарали жойларга чиқдилар, комбинатнинг дачасида дам олдилар. Кўпгина йигит ва қизлар Комсомол кўлидаги ва тўқимачиларнинг «Красное знамя» кўнгилли спорт жамияти физкультура базасидаги спорт мусобақаларида қатнашдилар. Комбинатнинг ёш мутахассисларидан 150 дан кўпроқ киши кенг исте'мол моллари саноати ишчилари касаба союзи республика комитетининг бир кунлик дам олиш уйида бўлдилар. Комбинатнинг Маданият саройида ҳамда Киров номли маданият ва истироҳат паркида ўтказилган оммавий халқ сайилларига тўқимачилар ўз оилалари блан бирга келиб дам олдилар.

Комбинатнинг касаба союз комитети коллективда маданий-оммавий ва физкультура ишларини олиб бориш учун бу йил қарийб 500 минг сум маблағ ажратди. (ЎзТАГ).

Осиёда ва бутун дун'ёда тинчлик манфаатларини кўзлаб

Хитой Халқ Республикаси Марказий халқ ҳукумати Давлат ма'мурий кенгашининг бош министри ва ташқи ишлар министри Чжоу Энь-лай блан Ҳиндистон бош министри ва ташқи ишлар министри Жавахарлал Неру ўртасида олиб борилган музокаралар яқинда тамом бўлди. Осиёдаги иккита энг йирик давлатнинг давлат арбоблари Ҳиндистон блан Хитой учун умумий аҳамиятга эга бўлган бирқанча масалаларни муҳокама қилиш мақсадида Ҳиндистон пойтахти Деҳлида учрашдилар. Бош министрлар Ҳиндистон блан Хитой ўртасидаги дўстликка ва бу дўстлик бутун дун'ёда тинчлик ишига ҳамда шу иккала мамлакатнинг, шунингдек Осиёдаги бошқа мамлакатларнинг ҳам тинч ривожланишига ёрдам беришига ишонганликларини айтдилар. Бу музокаралар Осиё проблемаларини яхшироқ тушунишга, шунингдек мана шу ва бошқа шу сингари проблемаларни ҳал қилишда жаҳоннинг бошқа мамлакатлари блан биргаликда тинчлик ва ҳамкорлик руҳидаги ғайрат ва ҳаракатларни ривожлантиришга кўмаклашиш мақсадида олиб борилди. Бош министрлар ўз мамлакатлари ўртасида тўла ҳамжиҳатлик давом этиши учун шу икки мамлакат бир-бирлари блан муттасил яқин алоқада бўлиб туришлари лозим, деган фикрга келдилар.

«Женьминьжибао» газетаси Чжоу Энь-лайнинг Ҳиндистонга қилган сафарига тўхталиб, ўзининг бошмақоласида, бу сафарнинг Хитой блан Ҳиндистон ўртасидаги дўстона муносабатларни янада мустаҳкамламоқ учун, шунингдек Осиёда ва бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамламоқ учун биринчи даражали аҳамияти бор, деб ёзди.

Ҳиндистон матбуоти ҳам шу хилдаги фикрларни баён қилмоқда. «Хиндустан таймс» газетаси «Осиёда тинчлик бўлсин» сарлавҳали бошмақоласида, Чжоу Энь-лай блан Нерунинг кенгаши «Осиё учун ҳам, шунингдек бутун ер юзидаги мамлакатлар учун ҳам жуда катта аҳамиятга эга, чунки бу кенгаш Осиёда тинчлик ва ҳамкорлик учун янада кучлироқ ҳаракат бошланишига негиз бўлади...» деб ёзди.

Чжоу Энь-лай блан Неру ўзлари олиб борган музокараларда Ҳинди Хитой масаласига анча ўрин бердилар. Шундай бўлиш ҳам табиийдир. Ҳозирги вақтда Ҳинди-Хитой масаласи ташқи ишлар министрларининг Жанва кенгашида муҳокама қилинмоқда. СССР, Хитой Халқ Республикаси ва Вьетнам Демократик Республикаси вакилларининг Жанвадаги ғайрат ва ҳаракатлари туфайли Ҳинди-Хитойда урушни тўхтатишга ва Ҳинди-Хитой проблемасини тинч йўл блан ҳал қилишга олиб борадиган йўлни белгилаб бериш мумкин бўлиб қолди. Лекин бу нарса халқаро кескинликни сақлаб қолиш ва кучайтиришда манфаатдор бўлган Америка ҳукмрон доираларига сра ма'қул эмас. Ҳозирги пайтда шу доиралар Осиёдаги етакчи мамлакатлардан ўзларини четта олиб, Шарқи — Жанубий Осиёдаги миллий-озодлик ҳаракатини бостирмоқ учун ва, жумладан, Ҳинди-Хитой ишларига қурол кучи блан ошкора аралашмоқ учун агрессив блок тузишни давом эттирмоқдалар. Шунинг учун ҳам Хитой блан Ҳиндистон бош министрлари ўртасида олиб борилган ҳамда ҳал қилинмаган ҳамма масалаларни тинч йўл блан ҳал қилиш йўлидаги ғайрат ва ҳаракатларга мумкин бўлган ҳамма чоралар блан ёрдамлашиш мақсадини кўзда тутган музокаралар мана шундай вазиятда катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда.

Осиё халқларининг чинакам вакиллари Жанва кенгашида биринчи марта ўлароқ ўз овозларини эшитдирдилар. Социализм йўлига кирган, қудратли давлатга айланган Хитой Халқ Республикаси биринчи марта кенг миқ'ёсдаги халқаро кенгашда қатнашди, эндиликда Хитой Халқ Республикаси блан ҳатто душман давлатларнинг ҳам ҳисоблашмасликлари мумкин бўлмай қолди, мана шу душман давлатлар ўзларининг мантиққа тўғри келмайдиган ва обструкция қилишдан иборат бўлган сиёсатлари блан Хитой Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотида ўзининг қонуний ўрнини олишига тўсқинлик қилмоқдалар. ХХРнинг Осиёга тааллуқли актуал проблемаларни муҳокама қилишда иштирок этиши мутлақо табиий ва зарурдир. Хитой Халқ Республикаси Жанва кенгашида, ниҳоят, беш буюк давлатнинг бири бўлиб ўз ўрнини олди. Кенг жамоатчилик доиралари бу воқиага улуғ Хитой давлатининг қонуний ҳуқуқларини тиклаш учун СССР бошчилигида тинмай курашаётган бутун демократик лагерьнинг энг муҳим ғалабаси деб баҳо бермоқдалар.

Хитой Халқ Республикасининг делегацияси Осиё мамлакатларининг миллий мустақиллиги, озодлик ва демократия негизида Осиёдаги воқиаларни тинч йўл блан ҳал қилиш учун Совет Иттифоқи, Корея Халқ — Демократик Республикаси ва Вьетнам Демократик Республикаси делегациялари блан бирликда қат'ий кураш олиб бормоқда. Шу жиҳатдан қараганда, Осиё мамлакатлари Осиёда тинчликни ва хавфсизликни сақламоқ учун ўзаро мажбуриятлар олиш йўли блан биргаликда ҳаракат қилиш мақсадида ўзаро маслаҳатлашиб турсинлар, деб Хитой Халқ Республикаси делегацияси томонидан ўртага қўйилган ва совет делегацияси томонидан қўллаб-қувватланган таклиф катта аҳамиятга эга. Чжоу Энь-лай Ҳиндистон пойтахти Деҳлида бўлган матбуот конференциясида «Осиёдаги асосий мамлакатларнинг тегишли мас'улиятли кишилари вақти-вақти блан учрашиб ўзаро маслаҳатлашиб туришлари» матлуб эканлигини яна бир марта айтиб ўтди.

Э'лон қилинган ахборотда айтилишича, Ҳиндистон-Хитой музокараларининг асосий мақсади бир-бирлари блан ҳам, шунингдек бошқа мамлакатлар блан ҳамкорлик қилингани ҳолда ҳам бир-бирларининг қарашларини равшанроқ тушуниб олишдан, тинчликни сақлашга ёрдам беришдан иборат бўлди. Бу музокаралар шуни кўрсатдики, тинчликни истовчи мамлакатлар иккала томон ҳамкорлик қилишга манфаатдор бўлса ва бу соҳада яхши ният блан иш кўришга тайёр бўлса, у ҳолда улар, социал системаларнинг турлича бўлишига қарамай, муваффақият блан ҳамкорлик қилишлари мумкин.

Деҳлидаги музокараларнинг қатнашчилари икки мамлакат ўртасидаги муносабатларни белгилаши лозим бўлган принципларни кўрсатиб ўтдилар. Бу принциплар қуйидаги беш қоидадан иборат: **территориал бутунликни ва суверенитетни ўзаро ҳурмат қилиш; ҳужум қилишмаслик; бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик; тенглик ва ўзаро манфаатдорлик, тотув яшаш.** Ҳеч шубҳа йўққи шу жуда муҳим принципларнинг Осиё мамлакатларида ҳам, бошқа мамлакатларда ҳам қабул этилиши уруш хавфини камайтирган бўлур эди, бу принципларнинг қабул қилиниши халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатишга хизмат қилган ва мамлакатлар ўртасида ҳамкорлик қилиш имкониятларини яхшилаган бўлур эди. Бу қоидалар Осиёдаги бошқа мамлакатларда ҳам тўла равишда қўллаб — қувватланмоқда. Чжоу Энь-лай блан Бирма Иттифоқи бош министри У Ну ўзларининг биргаликда э'лон қилган баёнотларида, Хитой блан Ҳиндистон ўртасидаги битимга кўра, шу икки мамлакатнинг ўзаро муносабатларига асос қилиб олинган принципларга тўхталиб, уқтириб айтдиларки, «бу принциплар Хитой блан Бирма ўртасидаги ўзаро муносабатлар учун ҳам раҳбар принциплар бўлиши лозим. Агар ҳамма мамлакатлар шу принципларга риоя қиладиган бўлсалар, турли системалардаги мамлакатларнинг тотув бўлиб яшаши та'минланади, агрессия ва ички ишларга аралашиш таҳдиди ва хавфи ўрнини эса хавфсизлик ва ўзаро ишонч ҳислари эгаллайди».

Жаҳондаги мамлакатлар турли социал системалардаги мамлакатларгина бўлиб қолмасдан, шу блан бирга, улар ўзларининг тараққиёт даражалари жиҳатдан ҳам турличадирлар, улар орасида катта ва кичик, кучли ва кучсиз мамлакатлар ҳам бор. Шу мамлакатлардан ҳарқайсисининг суверенитетига қаттиқ риоя қилиш асосидагина тотув бўлиб яшаш мумкин ва лозим.

Чжоу Энь-лайнинг Неру блан олиб борган музокаралари тўғрисидаги ахборотда Ҳинди-Хитой проблемаларини сиёсий жиҳатдан ҳал қилишнинг муҳимлиги уқтириб ўтилади. Бош министрлар Жанва кенгашида эришилган бирмунча прогрессни та'кидлаб, бу соҳада қилинаётган ишлар яқин фурсатда муваффақият қозонади ва натижада бу райондаги проблемалар сиёсий жиҳатдан ҳам ҳал қилинади, деб астойдил ишонганликларини билдирдилар. Сўнгра улар давлатлар ўртасидаги ўзаро муносабатлар тўғрисида ахборотда баён қилинган принциплар Ҳинди-Хитойдаги проблемаларни ҳал этишда ҳам қўлланилади, деб умид билдирдилар «бу ерда масалаларни **сиёсий жиҳатдан ҳал этиш** (тагини биз чиздик. **Ред.**) эркин демократик бирлашган ва мустақил давлатлар барпо этишни мақсад қилиб қўйиши лозим, бу давлатлардан агрессив мақсадлар учун фойдаланилмаслиги керак ёки улар ажнабийлар аралашадиган об'ект бўлиб қолмасликлари лозим».

Бу му'табар баёнотнинг шунинг учун ҳам катта аҳамияти борки, халқаро кескинликни сақлаб қолишда манфаатдор бўлган муайян доиралар уруш ҳаракатларини тўхтатиш тўғрисида битимга келиш блангина кифояланиб, масалаларни сиёсий жиҳатдан ҳал қилишни нома'лум муддатга қолдирмоқ учун Жанвадаги музокараларнинг боришига та'сир ўтказишга зўр бериб уринмоқдалар.

Жанва кенгаши олдида турган Ҳинди-Хитой масаласини сиёсий жиҳатдан ҳал қилиш йўли блангина, Осиёнинг шу районида чинакам тинчликни та'минлаш мумкиндирки, буни исбот қилиб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Совет делегацияси Ҳинди-Хитой тўғрисидаги сиёсий масалаларни кўриб чиқиш ғоят зарур эканлигини ҳамиша кўрсатиб келди, чунки асосий сиёсий масалалар устидан гаплашиб бамаслаҳат бир фикрга келмасдан туриб, барқарор ва ишончли тинчлик ўрнатиш мумкин эмас.

Агар музокараларда қатнашучиларнинг ҳаммаси Ҳинди-Хитойда мустаҳкам тинчликни сўзда эмас, балки амалда ўрнатишни ва бу блан халқаро кескинликни камайтиришни ҳамда бошқа проблемаларнинг ҳам ҳал қилиниши учун шароит вужудга келтиришни истасалар, у ҳолда Ҳинди-Хитойда фақат ҳарбий проблемаларнингина эмас, шу блан бирга, сиёсий проблемаларни ҳам ҳал қилиш зарур. Шундай қилинмаса Ҳинди-Хитой масаласини ҳал қилиб бўлмайди.

Шу муносабат блан ба'зибир мамлакатларнинг Ҳинди-Хитой проблемасини тинч йўл блан ҳал қилишга ўзларининг манфаатдор эканликларини кўрсатиш уёқда турсин, ҳатто урушни кенгайтириш планларидан ҳали ҳам воз кечмаганликларидан далолат беручи фактларга э'тиборни жалб қилиб ўтмаслик мумкин эмас. Жанвада музокаралар қизиб турган пайтда АҚШ ва Буюк Британия ҳукуматлари вакиллари ўртасида Вашингтонда сепарат кенгаш чақирилишига шундан бошқа сабаб кўрсатиб бўлмайди. Америка дипломатияси Шарқи-Жанубий Осиёда агрессив пакт тузишни та'минлашга қайта ва қайта уриниб кўрмоқда. Шу блан бир вақтда Франциянинг Жанвада «қаттиқроқ» позиция тутишга ва бу блан Ҳинди-Хитой масаласининг ҳал қилинишига тўсқинлик қилишга мажбур этиш учун ҳаракат қилинмоқда.

Шундай қилиб, Америка дипломатияси Осиёда ва бутун дун'ёда халқаро кескинликни кучайтиришга қаратилган ўзининг йўлини Вашингтондаги кенгашда давом эттирди. Бу ҳаракатлар тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро кескинликни юмшатиш йўлида Деҳлида қилинган ҳаракатларга бутунлай қарамақаршидир. Деҳлидаги музокаралар блан Вашингтондаги музокараларда тутилган йўлнинг фарқи ҳар бир кишига яққол кўриниб турибди, жамоатчилик ҳам бундан тўғри хулосалар чиқариб олади.

Кўпгина матбуот органлари ва биринчи навбатда Шарқи — Жанубий Осиё мамлакатларининг матбуоти АҚШ блан Англиянинг Осиёга доир масалаларни Осиё мамлакатларини қатнаштирмай ҳал қилишга уринаётганликларини қораламоқда. Индонезияда чиқадиган «Син но» газетаси ўзининг 29 июньдаги сонида, масалан, бундай деб ёзди «Осиё проблемалари осиёлиларнинг иштирокисиз бировлар томонидан ҳал қилинадиган вақтлар абадий йўқ бўлиб кетди. Осиё мамлакатлари тинчлик, маданият ва ҳаётнинг ҳамма соҳаларида тараққиёт ва прогресс бўлишини истайдилар».

Чжоу Энь-лай блан Неру ўртасида Деҳлида олиб борилган музокараларда тинчлик манфаатлари кўзланди. Шунинг учун ҳам Осиё мамлакатларидаги ва бутун дун'ёдаги жамоатчилик бу учрашувнинг натижаларини кутламоқда. Жамоатчилик бу музокаралар бутун дун'ёдаги тинчлик ишига ёрдам беришига ишонади.

(«ПРАВДА»нинг 1 июльдаги бошмақоласи).

МЎҒУЛИСТОН-СОВЕТ ДЎСТЛИГИ ОЙЛИГИ

УЛАН-БАТОР, 30 июнь (ТАСС). Мамлакатда мўғулистон совет дўстлиги ойлиги кенг нишонланмоқда. Мўғул матбуоти бу шонли воқиага катта э'тибор бермоқда. Яқинда «Унэн» газетаси ўз сонларидан бирида совет корхоналари, колхоз ва совхозлари илғорларининг ажойиб тажрибаси тўғрисида, Мўғулистон меҳнаткашлари совет тажрибасини ўзлаштириб, ўз мамлакатининг экономикасини ва маданиятини қандай қилиб ривожлантираётганликлари тўғрисида бирқанча хабар ва мақолалар босиб чиқарди.

Кеча — «Унэн» газетаси мўғулистон-совет дўстлиги ойлигига бағишланган материалларни «Биз содиқ дўстимиз — улуғ совет халқидан ўрганиб социализм қурмоқдамиз» деган умумий сарлавҳа остида босиб чиқарди. Газета Селенгин аймоғида СССР қишлоқ хўжалиги ҳафталигининг зўр муваффақият блан ўтганлигини хабар қилади. Аймоқ меҳнаткашлари Совет Иттифоқи социалистик қишлоқ хўжалигининг ютуқларини зўр қизиқиш блан ўрганмоқдалар. Бу аймоқда энг яхши совет қўйчилик мутахассисларининг тажрибасини жорий қилишга жиддий э'тибор берилмоқда, уларнинг тажрибаси Орхон ва Ирин давлат хўжаликларида муваффақият блан қўлланилаётир.

Мақолалардан бирида, Мўғулистон автотранспортчилари совет методини муваффақият блан эгаллаш учун курашиб, ўз малакаларини тинмай оширмоқдалар ҳамда ишлабчиқариш соҳасида янги муваффақиятларга эришмоқдалар, дейилади.

ВЕНГРИЯ ИШЧИЛАРИНИНГ МЕҲНАТ СОҲАСИДА ЭРИШГАН ҒАЛАБАЛАРИ

БУДАПЕШТ, 30 июнь. (ТАСС). Ярим-йиллик ишлабчиқариш планларининг бажарилганлиги тўғрисида мамлакатнинг турли жойларидан хабарлар олинмоқда. Венгриянинг нефть саноати ярим йиллик планини 24 июньгача бажарди. Нефтьчилар пландан ташқари 22 минг тоннага яқин нефть чиқариш ва пландан ташқари 27 минг тонна нефтьни қайта ишлаш мажбуриятини олдилар. Енгил саноатнинг 14 корхонаси, озиқ-овқат саноатининг 57 корхонаси ҳамда кондитер, тамаки, қанд, гўшт саноати каби саноат тормоқлари умуман йилнинг биринчи ярми планини муддатидан бирнеча кун илгари бажардилар. Татабань кўмир трестининг шахтёрлари мамлакатга ярим йиллик пландан ташқари 50 минг тоннадан кўпроқ кўмир бердилар.

ЖКСФ СЕКРЕТАРИАТИНИНГ АХБОРОТИ

ВЕНА, 30 июнь. (ТАСС). Жаҳон касаба союзлари федерацияси (ЖКСФ)нинг секретариати матбуотда э'лон қилмоқ учун қуйидаги ахборотни топширди:

26 — 28 июньда Венада, ЖКСФ биносида, редакцион комиссиянинг мажлиси бўлди. Бу комиссияга касаба союзлари учинчи жаҳон конгрессининг қарорига биноан касаба союз ҳуқуқларининг та'рифини ишлаб чиқиш топширилган.

Комиссия ҳуқуқлар та'рифини қабул қилди, бу ҳуқуқлар меҳнаткашларнинг касаба союз ҳуқуқлари хартиясига киритилиши лозим.

Комиссия бу хажжатни ЖКСФ да а'зо бўлган ва а'зо бўлмаган касаба союз ташкилотларига 15 июльда топшириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Муҳокама 15 октябрьгача давом этади; меҳнаткашларнинг касаба союз ҳуқуқлари хартияси проекти муҳокама якунларини назарга олиб ЖКСФ бош совети еттинчи сессияси муҳокамасига топширилади, сессия шу йил 25 ноябрьда Варшавада очилади.

БОЛГАРИЯДА ДОН КОМБАЙНЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИЛМОҚДА

СОФИЯ, 30 июнь. (ТАСС). Русе шаҳридаги Г. Димитров номли қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи мамлакатда ишлаб чиқарилган дон комбайнларининг («Димитровец—6») биринчи тўдасини машина-трактор станцияларига ва меҳнат кооператив—деҳқончилик хўжаликларига жўнатди. Завод коллективи 2 июльгача, я'ни Г. Димитров вафот этган куннинг беш йиллигигача юзинчи комбайнни ишлаб чиқариш мажбуриятини олди.

Гватемаладаги воқиаларга доир

НЬЮ-ЙОРК, 30 июнь. (ТАСС). Америка матбуотида босилган хабарлардан ма'лум бўлишича, Гватемаладаги ҳозирги ўзгаришларда америка расмий вакиллари ҳал қилувчи роль ўйнамоқдалар.

Ассошиэйтед Пресс агентлиги муҳбири Ратлежнинг Гватемала шаҳридан ҳабар беришича, АҚШнинг Гватемаладаги элчиси Пэрифуа кейинги кунларда Гватемалада жуда тез рўй берган «ҳукумат ўзгаришларида маслаҳатчи сифатида асосий рольни ўйнаган».

Ратлажнинг кўрсатиб ўтишича, Пэрифуа, Монсон хунтасининг ҳокимият тепасига чиқиши «бизнинг ғалабамиздан» иборат деган.

«Нью-Йорк таймс» газетасининг мухбири Кэннедининг Гватемала шаҳридан берган хабарига қараганда, Пэрифуа уруш ҳаракатларини тўхтатиш тўғрисида Монсон тўдаси блан Армас ўртасидаги «музокараларни» уюштиришда муҳим роль ўйнаган.

Гватемала радиоси эшитдирган хабарга кўра, Гватемала ҳукумат хунтасининг раҳбари полковник Монсон Сан-Сальвадорга жўнаб кетган, бу ерда ярағ тўғрисида Армас блан музокаралар бошлаган.

Гватемаладан олинган хабарларга кўра, Монсон тўдаси Гватемаланинг халқ кучларига қарши террорни кучайтирган. Юнайтед Пресс агентлиги мухбирининг ёзишича, ҳукумат полицияси тақиқланган Гватемала меҳнат партияси а'золарини қидириб топиш ниятида шаҳарда тинтув ўтказган. Кўп киши қамоққа олинган. Сўнгра мухбир бундай деб ёзади: «Полиция ходимлари аҳоли қўлидаги қурол-яроғни тортиб олганлар. Уруш ҳаракатлари тўхтатилганидан кейин 24 соат ичида қурол-яроғни топшириш тўғрисида буйруқ берилган; шу муддат ўтганидан кейин махфий равишда сақланаётган қурол-яроғ топилган кишилар отиб ташланади».

ВАШИНГТОН МУЗОКАРАЛАРИ ТАМОМ БЎЛГАНДАН КЕЙИН ЭЙЗЕНХАУЭР БЛАН ЧЕРЧИЛЛЬ ДЕКЛАРАЦИЯСИ

ВАШИНГТОН, 29 июнь. (ТАСС). Музокаралар тамом бўлгандан кейин Эйзенхауэр блан Черчиль биргаликда декларация э'лон қилдилар. Шу декларацияда бундан буён ҳам АҚШ блан Англия «Атлантик партияси» принципларига асосланган тинчликни бутун дун'ёда та'минламоқ учун яқиндан ҳамкорликда, ўз ғайратларини биргаликда давом этдирадилар», дейилади.

Декларацияда ҳар икки мамлакат ҳукуматлари халқаро муносабатлар соҳасида ўтказмоқчи бўлган сиёсатнинг негизлари кўрсатиб ўтилган; ҳақиқатда бу сиёсат Англия-Америка блокининг шу вақтгача ўтказиб келган сиёсатидан фарқ қилмайди.

Жумладан, декларацияда «ҳамма класслар ва типлардан бўлган қурол-яроғларни самарали гарантиялар бўлгани ҳолда ёппасига ва қат'ий равишда камайтириш натижасида бутун дун'ёда тинчлик иши илгари силжиган бўлур эди» деб, э'тироф қилинади, шунингдек «ҳозир инсон қўлида бўлган жуда катта атом кучлардан инсониятни қириш учун эмас, балки бойитиш учун фойдаланишга имкон берадиган шароит вужудга келтиришга зўр қат'ият блан ёрдамлашиш» ва'да қилинади. Броқ, декларациянинг охирида АҚШ блан Англиянинг декларацияда айтиб ўтилган мақсадларга эришмоқ учун «ма'навий, иқтисодий ва ҳарбий кучни ривожлантириш ҳамда кучайтириш» ниятида эканликларини айтилади.

ЧЕРЧИЛЛЬ БЛАН ЭЙЗЕНХАУЭР ЎРТАСИДАГИ МУЗОКАРАЛАРДАН КЕЙИН

ВАШИНГТОН, 29 июнь. (ТАСС). Вакиллар палатаси республикачи Ворис (Огайо штатидан сайланган вакил) томонидан «ўзаро хавфсизликни та'минлаш» тўғрисидаги қонун проектига таклиф қилинган тузатишни ма'қуллади. Бу тузатиш Англиянинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги хавфсизликни та'минлаш деб аталган планига қарши қаратилган. Ворис шу тузатишни таклиф қилар экан, Қўшма Штатлар Англия блан тотув яшаш мумкинлигига ишонади, деб айтди. Броқ,—деди у,—конгресс, АҚШ Шарқи—Жанубий Осиёда Иден таклиф қилган типдаги ҳечқандай шартномани истамайди, деб аниқ кўрсатиб ўтиши лозим. Тузатишда «ўзаро хавфсизликни та'минлаш» тўғрисидаги қонун проектига мувофиқ, чиқарилаётган маблағлардан ўзларини «коммунистик мамлакатлар» блан тузилган шартномалардаги мажбуриятларга боғлаб қўйючи ҳукуматларга ёрдам бериш учун фойдаланмаслик тавсия этилади.

Шу тузатиш муҳокама қилинаётганида вакиллар палатасидаги демократлар раҳбари Маккормак (Массачусетс штатидан) Англияга қарши кескин нутқ сўзлади. У, Иденнинг умумпалатасида сўзлаган сўзи мени «ғоят ғазаблантирди» деб айтди.

Вакиллар палатаси Англияда ҳарбий самолётлар ишлаб чиқаришга янги маблағлар чиқаришни тақиқлаш тўғрисида ҳам қарор қабул қилди. Қонун проектида шу мақсадлар учун 75 миллион доллар пул ажратилиши кўзда тутилган эди, лекин вакиллар палатаси янги маблағлар чиқаришни рад қилди.

ҚОВЕНТРИ ЛОРД-МЭРИНИНГ СССРНИНГ АНГЛИЯДАГИ ЭЛЧИСИГА МАКТУБИ

ЛОНДОН, 30 июнь. (ТАСС). СССРнинг Англиядаги элчиси Малик Ковентри лорд-мэри Жон Фаннелдан мактуб олди. Мактубда бундай дейилади:

Жаноби Олийлари, Ковентри шаҳрининг лорд-мэри ва Ковентри блан Сталинград ўртасидаги дўстона алоқалар комитетининг яқинда сайланган раиси сифатида сиз орқали Сталинград аҳолисига Ковентри аҳолисининг табриклари ва яхши истакларини айтишни ўзимнинг биринчи вазифаларимдан бири деб биламан ва бунинг учун жуда хурсандман. Ковентри блан Сталинград ўртасидаги дўстона алоқалар комитетининг (бу комитет фашистлар агрессиясидан жуда қаттиқ шикастланган шу икки шаҳар ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантиришга ёрдам бермоқ учун муниципал кенгаш томонидан тузилган эди) яқинда бўлиб ўтган мажлисида қуйидаги резолюция қабул қилинди:

«Водород бомбани қўлланиш хавфи борлиги муносабати блан бутун Англияда чуқур ҳаяжон бўлаётганлигини назарда тутиб, Сталинград шаҳар советига хат юборилади ва шу хатда, бизнинг иккала шаҳримиз Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қуролсизланиш комиссиясига биргаликда мурожаат қилиб, ўтган уруш вақтида ҳар икки шаҳарга самолётлар томонидан қилинган ҳужум вақтида жуда катта вайронгарчиликлар бўлганлигини, инсониятни асраб қолмоқ учун халқлар бирлашуви лозим эканлигини ва шу хилдаги қуролнинг бирор мамлакат томонидан қўлланилиши мумкинлиги халқларни даҳшатга солаётганлигини ва ғазаблантираётганлигини айтиб, комиссияни шу бомбаларни қўлланишни тақиқлашга чақирсинлар, деб таклиф қилинади.

Биз ишонамизки, мана шу икки шаҳарнинг аҳолиси биргаликда ҳаракат қилиб, жаҳон жамоатчилигининг э'тиборини мана шу хавфга бошқа ҳарқандай шаҳарнинг аҳолисига қараганда кўпроқ жалб қилиши мумкин; шу сабабли биз Сталинградни биз блан бирликда бирор позитив ҳаракатлар қилишга чақирамиз».

АҚШ Эронга, Ироққа ва Афғонистонга яна таз'йиқ қилмоқда

ТЕҲРОН, 30 июнь. (ТАСС). «Кейхан» газетаси Мисрда чиқадиган «Алахбор» газетасининг хабарига асосланиб, бундай деб ёзади: АҚШ ҳукумати Эрон Ироқ ва Афғонистон ҳукуматларидан Ўрта Шарқ ҳарбий пактига қўшилиш ҳақида тезроқ қарор қабул қилишларини талаб этмоқда.

Газетанинг ёзишича, америкалиларнинг ташаббуси блан тузилаётган бу пактда «Ироқ ва Эрон Кўрдистонига» муҳим роль берилмоқда ва «худди шу сабабдан бундан бирмунча вақт илгари Ироқ ва Эрон Кўрдистонига америка ҳарбий миссиялари борган».

Туркияда ҳарбий тайёргарликлар кучайтирилмоқда

ҚОҲИРА, 29 июнь. (ТАСС). Туркия матбуотининг хабар беришига қараганда, кейинги вақтларда Туркиянинг агрессив блокларда иштирок қилаётганлиги муносабати блан унинг территориясида кенг миқ'ёсда ҳарбий тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда: АҚШдан Туркияга ҳарбий анжомлар тўхтовсиз келиб турибди; ҳарбий-денгиз ва ҳарбий-ҳаво базалари, стратегик тошйўллар, радар установкалар ва бошқа ҳарбий иншоотлар жадаллик блан қурилмоқда. 24 февральда ташқи ишлар министри Кепрюлю мажлисда сўзга чиқиб, Атлантик блок ташкилоти йўли блан ажратилган маблағларнинг ўзигагина яқин фурсатда Туркия территориясида 11 та аэродром, 5 та ҳарбий-денгиз базаси, бешта радар установкаси ва бошқа бирқанча ҳарбий об'ектлар қурилиши лозим, деб айтди.

Ҳозирги вақтда Туркия территориясида 120 тага яқин ҳарбий ва граждан аэродромлари ва учиш-қўниш майдонлари бор. Бу эса, Туркия авиациясининг эҳтиёжларидан анча ортиқдир.

Кейинги вақтларда Туркияда четэл қуролли кучларининг иштироки блан жуда кўп ҳарбий манёврлар ўтказилди. Шу нарса ҳам ма'лумки, Туркия давлат бюджетининг 50 процентидан кўпроғи ҳарбий эҳтиёжларга сарфланмоқда.

Туркиядаги мана шу ҳарбий тайёргарликларнинг ҳаммаси америка планлари асосида ва Американинг раҳбарлиги остида ўтказилмоқда. Ма'лумки, Анқарада АҚШнинг жуда кўп доимий ҳарбий ва «иқтисодий» миссиялари бор. Атлантик блоки ташкилоти шарқи-жанубий қўмондонлигининг штаби ва шу ташкилот тактика авиацияси қўмондонлигининг штаби Измирга жойлашган. Шу штаблар ўрнашиб олганидан кейин Измир шаҳри ҳақиқатда АҚШнинг ҳарбий базасига айлантирилди. Яқинда америкалилар Искандарунда катта ҳарбий-денгиз базасини қуриб битказдилар.

Бутун турк армияси америка қўмондонлигининг бевосита контрольлиги остига топшириб қўйилди. Америка қўмондонлиги Туркия қуролли кучларида қўшинларнинг янги турларини ташкил қилмоқдалар. «Жумҳурият» газетасининг ёзишича, масалан яқинда америкалилар «Туркия армиясида денгиз пиёда аскарлари қўшилмасини тузишни ва бу бўлинмаларни я'ни АҚШнинг талабларига, Шимолий атлантик блоки талабларига жавоб берадиган қилиб ташкил этишни» планлаштирмоқдалар.

Даллес ташқи ишлар бўйича сенат комиссиясида сўзга чиққанида Туркияга ҳарбий аслоҳалар етказиб бериш учун Америка томонидан маблағлар ажратилганлигининг моҳиятини тушунтириб, Туркия 20 дивизияни жангга тайёр ҳолда сақлаб турибди, деб айтган эди.

Туркия газеталарининг хабарларидан ма'лум бўлишича, америка ҳарбийлари вакилларининг Туркия ҳукумати блан тўхтовсиз бўлаётган музокараларида Туркияда ҳарбий тайёргарликни кучайтириш масаласи ҳардоим муҳокама қилинмоқда. Шу мақсад блан кейинги уч ой ичида Туркияга америка генералларидан Байерс, Шлеттер, Лоуренс, Креги, Кендалл, Кук ва адмирал Рехтеллер ва бошқалар келиб кетдилар.

Туркия вакиллари Туркиянинг ҳарбий тайёргарликлари тўғрисида музокаралар олиб бориш учун Атлантик блок штабларига ва АҚШга тинмай бориб турибдилар. Ҳарбий тайёргарлик зўр бериб олиб борилаётганлиги муносабати блан Туркия матбуоти Туркия президенти Баёрнинг шу йил январь-февраль ойларида АҚШга қилган сафарига ва Туркия бош министри Мендереснинг июнь ойининг бошларида Вашингтонда олиб борган музокараларига катта аҳамият берди. Шу музокаралар натижасида АҚШ ҳукумати фақат шу йилнинг ўзидагина Туркияга 740 миллион долларлик ҳарбий материаллар етказиб беришга ва'да қилди. Туркияга Америка томонидан шу қадар кўп берилаётган маблағлар АҚШнинг агрессив планларига мувофиқ ҳарбий тайёргарликни жадаллаштиришга сарф қилинмоқда. Туркия матбуоти, Туркиянинг Яқин ва Ўрта Шарқда Американинг ҳарбий стратегия плацдармига айланаётганлигини, тобора ошкора э'тироф қилмоқда.

Туркия ҳукуматининг кейинги вақтда кўраётган тадбирлари Туркиянинг ташқи сиёсати Американинг агрессив планларига янада кўпроқ бўйсундирилаётганини кўрсатади. Буни Туркия расмий шахсларининг баёнотлари ҳам кўрсатиб турибди. Масалан, Туркия бош министрининг ўринбосари Зорлу Вашингтондан қайтиб келганидан кейин журналистларнинг, АҚШ Ҳинди-Хитойдаги урушга аралашадиган бўлса, Туркия уни қўллаб-қувватлайдими, деб берган саволига бундай деб жавоб берди: «Қўшма Штатларнинг коммунизмга қарши кураш сиёсатини қабул қилиб, тўла равишда ма'қуллаганлигимизни э'тиборга олганда, бу масалада қабул қилинадиган янги қарорларни қўллаб-қувватлаш биз учун табиий иш бўлади».

Мендерес янги ҳукуматнинг программаси тўғрисида 25 майда мажлисда нутқ сўзлаб, мамлакатнинг ҳамма ресурслари Туркиянинг ҳарбий тайёргарликларини янада кенгайтириш учун фойдаланилажагини ва армияга ажратилаётган маблағлар бундан кейин ҳам кўпайтирилажагини та'кидлади.

ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ РАНГУНДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ПЕКИН, 30 июнь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги Рангундан олинган қуйидаги хабарни билдирди: Хитой Халқ Республикасининг бош министри Чжоу Энь-лай 29 июнь кечқурун самолётда Рангундан Пекинга учиб кетди.

Аэродромда Чжоу Энь-лайни Бирма бош министри У Ну, ташқи ишлар министри вазифасини бажарувчи У Кьяу Неин, савдо министри Такин ва бошқа министрлар, шунингдек СССР, Ҳиндистон, Покистон, Цейлон, Исроил, Индонезия, Голландия дипломатик вакиллари кузатиб қолдилар. Аэродромда фахрий коровул қўйилган эди ва хитой ҳамда Бирма давлат гимнлари ижро этилди.

Аэродромда тўпланган мингларча бирмалилар ва хитойлар Чжоу Энь-лайни самимий табрикладилар.

Халқ-озодлик армияси қисмлари гоминданчилар самолётини отиб туширдилар

ПЕКИН, 30 июнь. (ТАСС). Синьхуа агентлигининг билдиришича, Амойда Халқ-озодлик армияси қисмлари 14 июньда гоминданчиларнинг Америкада ишлаб чиқарилган «Ф—47» самолётини отиб туширганлар. Самолёт Дачэнь ва Сяочэнь ороллари ўртасида денгизга йиқилиб тушган.

Дания меҳнат ва экономика министрининг баёноти

КОПЕНГАГЕН, 30 июнь. (ТАСС). Дания савдо делегациясининг раҳбари, меҳнат ва экономика министри Иенс Отто Краг кеча кечқурун Москвадан Копенгагенга қайтиб келди. Краг матбуот конференциясида баёнот бериб, Москвада олиб борилган музокараларда СССР блан Дания ўртасидаги савдо-сотиқни кенгайтириш учун мустаҳкам асос яратиб берилганлигини айтди.

Германия Демократик Республикасида умумхалқ овозига қўйишнинг дастлабки натижалари

БЕРЛИН, 1 июль (ТАСС). АДН агентлиги ГДР да «Сиз сулҳ шартномаси тузиш ва оккупация қўшинларини олиб чиқиб кетиш тарафдоримисиз ёки «Европа мудофаа бирлашмаси» шартномаси, «умумий шартнома» ҳамда оккупациячи қўшинларни 50 йилга қолдириш тарафдоримисиз» деган масалани умумхалқ овозига қўйишнинг дастлабки натижалари ҳақидаги ахборотни билдирди.

Ахборотда айтлишича, Германия Демократик Республикасида овоз беришда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган 13.588.397 кишидан 13.397.640 киши овоз берганки, бу эса овоз бериш ҳуқуқига эга бўлганларнинг 98,6 процентини ташкил қилади. 12.980.796 бюллетень тўғри деб, 416.844 бюллетень нотўғри деб топилган.

Сулҳ шартномаси тузилишини ва оккупациячи қўшинларнинг олиб чиқиб кетилишини ёқлаб 12.131.730 киши, ёки 93,5 проценти овоз берган; «Европа мудофаа бирлашмаси» шартномасини, «умумий шартнома»ни ва оккупациячи қўшинларнинг 50 йилга қолдирилишини ёқлаб 849.066 киши, ёки 6,5 проценти овоз берган.

Польша меҳнаткашларининг соғлиги тўғрисида ғамхўрлик

ВАРШАВА, 30 июнь. (ТАСС). Польшадаги халқ ҳокимияти меҳнаткашларининг соғлиги ва маданий дам олиши тўғрисида катта ғамхўрлик қилиб келмоқда. Саноатнинг турли тормоқларида ва қурилишларда ишлаётган юз мингларча ишчилар йил сайин дам олиш уйларига ва санаторияларга бормоқдалар, шунингдек ўз отпускаларини туристлик ва альпинистлик юришларида ўтказмоқдалар.

Ҳозирги вақтда Польшада 1350 тага яқин дам олиш уйи бор. Уларнинг асосий қисми Татр тоғ этакларида, Болтиқ денгизи бўйида, Қуйи Силезияда ва Мазур кўллари районида жойлашган. Ўтган йили 400 мингдан кўпроқ киши мамлакат курортларида бўлди. Бу йил дам олиш уйларида ва санаторияларда 500 мингдан кўпроқ киши дам олади. Шунингдек «Она ва бола» шифохоналари ҳам очилган.

Финляндияда совет спортчиларининг муваффақияти

ХЕЛЬСИНКИ, 30 июнь. (ТАСС). Кеча Тампере шаҳрида фин ва совет спортчиларининг енгил атлетика мусобақалари бўлди. Совет спортчилари қатнашган ҳамма мусобақа турларида совет спортчилари биринчиликни эгалладилар.

100 метр масофага югиришда 10,9 секунд вақт блан Игнатьев ғолиб чиқди. Тўсиқлардан ошиб 110 метрга югиришда 15,2 секунд вақт блан Буланчик маррага биринчи бўлиб етиб келди. Совет спортчиси Куц 5 минг метр масофани 14 минут 11,6 секундда босиб ўтди.

Молотни ирғитишда Кривоносов ғолиб чиқди. У молотни 59,15 метрга ирғитди. Совет спортчиси Григалка дискни 51,33 метрга ирғитиб, биринчи ўринни олди. Иккинчи ўринни 49,23 метрдан иборат натижа блан совет спортчиси Хейнасте эгаллади. Ядрони ирғитишда Григалка блан Хейнасте биринчи ўринга чиқдилар. Григалка ядрони 16,71 метрга, Хейнасте 16,35 метрга ирғитди.

Хотин-қизлар ўртасида 100 метр масофага югиришда совет спортчиси Крепкина биринчи ўринни олди. У бу масофани 12,1 секундда босиб ўтди.

Совет шахматчилари командаси Нью-Йоркдан жўнаб кетди

НЬЮ-ЙОРК, 30 июнь. (ТАСС). Совет Иттифоқи шахматчилари командаси 29 июньда эрталаб самолётда Нью-Йоркдан Лондонга учиб кетди. Совет шахматчилари Лондонда Англия шахматчилари блан учрашадилар. Гроссмейстерлардан Котов ва Бондаревский Канада шахматчилари блан учрашиш учун Нью-Йоркдан самолётда Канадага учиб кетдилар.

Тошкентдаги Давлат тасвирий сан'ат музейида XVII аср Ғарбий Европа рассомларининг виставкаси очилди. **Суратда:** виставка залларидан бирида.

А. Палехов фотоси.

ЯНГИ РАЙОН ГАЗЕТАСИ

Кеча, 1-нчи июльда ЎзКП Тошкент область Қорасув район комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район Советининг органи **«Ленин йўли»** газетасининг биринчи сони чиқди. Газетанинг бу сонида «Кечки экинларни экишдаги қолоқлик тезда тугатилсин» сарлавҳаси остида бошмақола берилган. Бундан ташқари райондаги Жданов номли колхознинг раиси М. Камоловнинг «Сабзавот мўлкўл бўлади», 1-нчи МТСнинг бош инженери И. Фониннинг «Механизаторларнинг ғайрати» деган мақолалари ва бошқа ҳабарлар босилган.

Газета ўз саҳифаларида районнинг кундалик ҳаётидаги ютуқ ва камчиликларни системали равишда ёритиб боради. Район меҳнаткашлари ўз газеталарини севиб ўқимоқдалар. Ҳозирданоқ газетага обуна бўлганларнинг сони 2800 кишига етди.

М. КАРИМОВ.

Халқаро темаларда лекция ўқувчилар учун ташкил этилган курс ўз ишини тамомлади

Тошкент шаҳар партия комитети ҳузуридаги партия кутубхонасида халқаро масалалар юзасидан лекция ўқучи лекторлар учун ташкил этилган бир йиллик курс ўз ишини тамомлади.

Курс тингловчилари Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ташқи сиёсатининг асосий принциплари ва тарихи ҳақида, дун'ёнинг сиёсий картаси ва ҳозирги халқаро аҳвол тўғрисида цикл лекциялар тингладилар.

Курсни тамомлаб чиққан кишилар район партия комитетлари лекторлар группасида ишлайдилар.

КОЛХОЗ РАДИОУЗЕЛИ

Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз радиоузели меҳнаткашларга яхши хизмат қилмоқда. Илғор звено бошлиқлари, зоотехниклар, бригада бошлиқлари, агрономлар радиоузелдан гапириб, илғорларнинг иш тажрибаларини пропаганда қилмоқдалар. Шунингдек халқаро аҳвол, КПСС Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалигига оид қарорлари тўғрисида суҳбатлар эшитдирилмоқда.

Н. АЗИМОВ.

СПОРТ

Тошкент кубоги учун баскетбол мусобақаси

«Динамо» стадионининг баскетбол майдончаларида 6 кун давомида Тошкент кубоги учун баскетбол бўйича қизғин курашлар давом этди. Бу мусобақада 70 та энг кучли хотин-қизлар ва эркаклар командалари қатнашди. Мусобақа натижасида кубокни эркаклар ва хотин-қизлар командалари ўртасида «Динамо» спорт жамиятининг баскетболчилари олдилар.

Тошкент спартакиадасининг VII ташкилот комитетида

Ўзбекистон ССР 30 йиллигига бағишланган Тошкент VII комплекс спартакиадасини ўтказиш бўйича тузилган ташкилот комитетининг мажлиси бўлиб ўтди.

Спартакиадада шаҳар районларининг терма командалари енгил атлетиканинг 10 тури бўйича, шу жумладан енгил атлетика, спорт гимнастикаси, сузиш, бокс, кураш ва футбол бўйича мусобақалашадилар.

Мусобақалар Сталин номли, Горький номли паркларда, «Динамо», «Медик» стадионларида ва Тошкентнинг марказий кўчаларида ўтказилади. Мотокросс Бектемир қишлоғида бўлади.

Спартакиаданинг тантанали очилиш маросими «Динамо» стадионида 4 июль соат 18 да бўлади. Мусобақалар 10 июльгача давом этади.

СУД ЗАЛИДАН

ҚОТИЛ ОЛИЙ ЖАЗОГА ҲУКМ ҚИЛИНДИ

Анатолий Сергеевич Каримов шу йил 27 май куни, кеч соат 5 ларда хотинининг онаси Анастасия Фёдоровна Евдокимовага хулиганларча муносабатда бўлади ва уни ваҳшиёна ўлдиради. Сўнгра хотини Каримовани ўлдирмоқчи бўлади, лекин уни топаолмайди. А. С. Каримов ана шу жиноят устида ушланади.

Тошкент область сайёр суди Қорасув районидаги гурунч заводи клубида айбдор А. С. Каримовнинг жиноий ишини очиқ мажлисда кўриб, СССР Олий Совети Президиумининг «Қасддан одам ўлдирганлик учун жиноий жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги санкциясига мувофиқ қотил А. С. Каримовни энг олий жазо — отишга ҳукм қилди.

ХРОНИКА

Ўрток С. К. Зиёдуллаев бошқа ишга ўтиши муносабати блан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ Ўзбекистон ССР Давлат план комиссиясининг раиси вазифасидан озод қилинди.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА ҚИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 2/VII да **Қутлуғ қон**, 3/VII да **Гамлет.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/VII да **Оққуш кўли**, 3/VII да **Риголетто.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 2/VII да **Офтобхон**, 3/VII да **Тоҳир ва Зуҳра.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 3 ва 4/VII да Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Тамарахоним концертлари**. «12» штампли билетлар 3/VII га, «13» штампли билетлар 4/VII га ярайди. Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Коллектив заявкалар қабул қилинади.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» (кундуз), НАВОИЙ номли (кеч соат 10 гача), СОБИР РАҲИМОВ номли, «ИСКРА» (кеч соат 8—20 минутгача), «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 10 гача) — янги чехословак бадиий фильми **Қон сири.**

«РОДИНА» — кечқурун **Оддий аскар Александр Матросов.**

«ИСКРА» — кеч соат 9 дан **Ўлимга маҳкум этилганлар фитнаси.**

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — кеч соат 10 да **Украина куйламоқда.**

НАВОИЙ номли — кеч соат 10 да **Ҳаво извозчиги.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», НАВОИЙ номли, СОБИР РАҲИМОВ номли, «ИСКРА», «УДАРНИК», ТЕЛЬМАН номли — **Қон сири.**

«СОБИР РАҲИМОВ номли — **Икки бойга бир қарол.**

«9-НЧИ МАЙ» — **Калиновая рошча,**

«ОКТЯБРЬ» — **Буйиндаги Анна.**

«ХИВА» — **Айбсиз айбдорлар.**

ПУШКИН номли — **Бой ила хизматчи** (рус тилида).

ДОИМИЙ ИШЛАШ УЧУН

металларни механик усулда ишлаш, темирчилик ва сварка ишлари учун **технолог инженерлар** ва **техниклар**, ускуналарнинг проектини тузиш учун **конструктор инженерлар** ва **техниклар**, **металлург инженерлар**, **вентиляция установкалари учун мутахассислар**, юқорида кўрсатилган ишларга **старший мастерлар** ва **мастерлар**

КЕРАК

Чирчиқ шаҳар, Ленин кўчаси, 100-нчи уйда «Чирчиксельмаш» заводининг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРГА

районларда ва ташкилотларда билет сотиш учун

район кассирлари

КЕРАК

Театр дирекциясига ҳар куни эрталаб соат 11 дан кеч 5 гача мурожаат қилинсин.

Тошкент темир йўлининг врачлик-санитария службасига

турли мутахассисликдаги врачлар ва ўрта медицина ходимлари

КЕРАК

Кадрлар бўлимига соат 15 дан 17 гача учрашилсин. Адрес: Гоголь кўчаси, 108-нчи уй, 4-нчи қават. телефон — 36-030, қўшимча телефон — 22-54.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р.06402 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № 1383.